

Yeni gemileri-
mizin sürati

Yazan. Asım US

Hükümetin deniz ticaret filomuzunu yenileştirmek yolundaki kararını biliyoruz: Bütün kalbimizle bir gün evvel tahakkukunu dilediğimiz bu karar mucibince yeniden on yedi geminin sipariş edilmek üzere bulunduğuna gazeteler havadis sütunlarında bildirdiler; fakat aynı zamanda AL manyadan gelecek ilk seferine Mersin hattında başlayan Etrüsk vapurunun ki ay içinde süratinden beş mil kaybettiğini ve İstinyede bunun sebepleri araştırılmakta bulunduğunu da yazdılar.

Avrupa tezgâhlarına yeniden on yedi vapur sipariş edilmek üzere bulunduğu bir sırada yeni bir vapurun böyle süratini bir iki ay içinde inalmaz derecede kaybetmiş olması ehemmiyetle dikkate değer bir hâdisedir.

Bu hâdisenin Almanya'ya sipariş edilmiş olan yeni vapurlar hakkında zaman zaman kulağımıza gelen bazı rivayetleri bize hatırlatıyor. Deniz ve gemi işleriyle alakalı ağızlardan çıkan bu rivayetlere göre, Almanya'dan aldığımız yeni vapurların inşaatı şimdiye kadar bizim gemicilerimizin görmedikleri ve kullanmadığı alışmadıkları yeni sistemdedir. Ez cümle mevcut gemilerimizin hepsi geniş kazanlı olduğu halde yeni gelen vapurların kazanları dolambaçlı borulardan teşekkül eden bir şekildedir. Eski sistem kazanlarda vapurun istim tutması sekiz, on saat a-tes yakması icap ettiği halde dolambaçlı sistem kazanlar da nihayet birkaç saat içinde istim tutabilir. Onun için bu çeşit kazanlı vapurlar nispeten daha kısa bir zamanda harekete getirilebilir ki bu nokta açık bir fayda demektir. Fakat bu ikinci sistem kazanların bu faydasına mukabil bir mahzuru vardır: Ömürleri daha kısadır. Sonra kullanılması çok dikkatli lüzum gösterir. Dikkatsiz ve bahusus acemi ellerde pek çabuk yıpranır.

Acaba Etrüsk vapurunun esasen 13 mil üzerine kurulmuş olan süratini iki ay içinde 8 mile düşmesi içindeki gemicilere ait bir hata neticesi midir?

Geminin tesellüm zamanında ve ilk seferinde sürati tamam iken sonradan kısa bir zamanda tenezzül etmiş olması bu ihtimal üzerinde durmağı zarurî kılar. Bu takdirde aynı sistem üzerine yapılmış olan diğer vapurlar hakkında şimdiden tedbir almak lâzımgelir.

Ve eğer kısa bir zamanda süratin azalışı fabrikaya ait bir hata ise tesellüm zamanında bu noktanın fark edilmemiş olması ayrıca tetkike değer bir mesele olur.

Her halde yeni vapurları sipariş etmezden ve bu husustaki mukavele şartlarını kararlaştırmazdan evvel Etrüsk vapurunun vaziyeti tamamiyle aydınlanmış olmalıdır.

Bize kalırsa Akdeniz ve Karadeniz hatları gibi uzun seferlere çıkacak gemiler için 13, hattâ 15 mil sürat kâfi değildir. Zira 13 mil sürat yapılmış bir vapura hiçbir zaman seferlerde azami sürat verilemez. Azamiye nisbetle bir iki mil az süratle hareket eder. Sonra birkaç seneye işliyen vapur tabii olarak ilk süratinden birkaç milini kaybeder. Şu halde azami sürati 13 mil olan bir vapur, 8, nihayet 9 mil üzerine giden bir vapur diye kabul edilir. Fırtına zamanlarında ise bu 8, 9 mil sürat yarı yarıya iner!

Demek istiyoruz ki, Etrüsk gibi açık deniz seferleri yapmak için sipariş edilecek yeni gemilere saatte

Atatürk'ün sıhhi vaziyeti
Umumî ahval vahamete doğru
seyretmektedir

İstanbul, 9 (A.A.) — Riyaseticumhur Umumî Kâtipliğinden:

1 — Reisicumhur Atatürk'ün sıhhi vaziyetleri hakkında müdavi ve müşavir tabipleri tarafından bu sabah saat 10 da verilen rapor ikinci maddededir.

2 — Geceyi rahatsız geçirdiler. Umumî hollerindeki vaziyet ciddiyetini muhafaza etmektedir.

Hararet derecesi: 36.8

Nabız muntazam: 128

Teneffüs: 28 dir.

İstanbul, 9 (A.A.) — Riyaseticumhur Umumî Kâtipliğinden:

1 — Reisicumhur Atatürk'ün sıhhi vaziyetleri hakkında müdavi ve müşavir tabipleri tarafından bu akşam saat 20 de verilen rapor ikinci maddededir.

2 — Bugünü yorgun ve dalgın geçirdiler. Umumî ahvaldeki ciddiyet biraz daha ilerlemiştir.

Nabız, muntazam dakikada: 124

Teneffüs: 40

Hararet derecesi: 37,6 dir.

İstanbul, 9 (A.A.) — Riyaseticumhur Umumî Kâtipliğinden:

1 — Reisicumhur Atatürk'ün sıhhi vaziyetleri hakkında müdavi ve müşavir tabipleri tarafından bu gece saat 24 de verilen rapor ikinci maddededir.

2 — Saat 20 den itibaren dalgınlık artmıştır. Umumî ahval vahamete doğru seyretmektedir.

Hararet derecesi: 37.6

Nabız: 132

Teneffüs: 33 tür.

Başvekil düu sabah Ankaradan
şehrimize geldi

Başvekil Haydarpaşa a istasyonundan çıkarken

Başvekil B. Celâl Bayar dün Ankaradan şehrimize gelmiştir.

İstanbul valisi, B. Muhittin Üstündağ kendisini şehir hududundan karşılamış ve Haydarpaşa istasyonunda Riyaseticumhur Başyaveri Bay Celâl, İstanbul Kumandanı General

Halil Bıyıktaş, Emniyet Direktörü B. Salih Kılıç Parti ve Belediye erkânı tarafından istikbal edilmiştir.

B. Celâl Bayar, rıhtımda bekleyen Acar motörle doğruca Dolmabahçe sarayına gitmiştir.

Filistin meselesi bir konferansla
halledilecek

Filistinde bir İngiliz askerî şüpheli gördüğü bir Arabı sorguya çekiyor.

13 mil sürat kâfi değildir, bu sürat 18-20 mil olmak lâzımdır. Tâ ki, gemi zaman ile süratinden bir miktarını kaybettiği ve fırtınalı denizlerde yol almak mecburiyetinde kaldığı takdirde vazifesini kifayet ile yapabilsin.

Londra, 9 (A.A.) — Bugün öğleden sonra nesrolunan beyaz kitapta İngilterenin Filistin'i ikiye ayırmak, tan vazgeçtiği ve Filistin Arapları ile Yahudilerini ve aynı zamanda komşu hükümetler mümessillerini de bir konferansa davet edecekleri bildirilmektedir.

Pariste vurulan Alman
kâtibi öldü

Berlin, 9 (A.A.) — B. Hitler, yüksek hizmetlerine ve memuriyeti başında şahsî fedakârlığına mükâfat olarak Paris büyük elçiliği kâtibi Von Rath'a birinci sınıf elçilik müsteşarı payesini tevcih etmiştir.

Paris, 9 (A.A.) — İki gün evvel bir Polonyalı Yahudinin suikastine uğrayan Alman büyük elçiliği kâtibi Von Raht bu akşam saat 16,30 da ölmüştür.

Berlin, 9 (A.A.) — Paristeki Alman elçiliği kâtibi Von Rath'ın ölümü yalnız siyasî mahafilde değil, efkârnumiyede de şiddetli bir teessür ve heyecan uyandırmıştır.

Siyasî mahafil bu hususta muhteriz davranmakta ise de Almanyanın Yahudi meselesindeki hattihareketi üzerine her halde tesirlerini göstereceği gizlenmemektedir.

Berlin, 9 (A.A.) — Von Rath'a yapılan suikast üzerine Hersfeldde Yahudiler aleyhinde nümayişler tertip edilmiştir. Ateşe verilen sinagog tamamıyla harap olmuştur. Diğer cihetten Viyana şehrinin polis şefi bundan sonra Yahudi mağaza ve müesseselerinin üzerine sahiplerinin almanca ve ibrance isimli yazılı levhalar asılması emretmiştir.

Amerikada
Parlâmento intihabında de-
mokratlar kazanıyor

Nevyork, 9 (A.A.) — Bu akşam saat 15,15 de umumî intihabatın aşağıdaki rakamları neşredilmiştir:

MEBUSAN MECLİSİNDE:

216 demokrat, 131 cumhuriyetçi, daha 42 mebusluğun neticesi belli değildir.

AYANDA:

20 demokrat, 11 cumhuriyetçi, daha dört yerin neticesi belli değildir.

VALİLİKLER:

8 demokrat, 15 cumhuriyetçi, 32 valilik henüz belli değildir.

Nevyork, 9 (A.A.) — Parlâmento intihabı hakkında neşredilen en son neticeler şunlardır:

Mebusan meclisi: 236 demokrat, 147 cumhuriyetçi, 2 progresist.

Ayan 21 demokrat, 11 cumhuriyetçi Valilikler: 12 demokrat, 16 cumhuriyetçi.

Köy bankası
kurulacak
Buhususta tetkik-
ler yapılıyor

Ankara, 9 (Telefonla) — Hükümetimiz bir köy bankası tesisi etrafında tetkikler yaptırmaktadır. Önümüzdeki yıl içinde kurulması muhtemel olan ve projesinin anahatları tesbit edilen banka, nümüne köylerinden başlamak ve su işleri önde olmak üzere köylerde programlı işlerin tatbikına geçecektir.

Bu suretle iktisadî bünye vaziyeti itibarile büyük ve seri inkişafı namzet olan köy birliklerinin kalkması temin edilmiş olacaktır.

Japonya

İngiltereden Uzakdoğuda
hâkim vaziyetinin tanın-
masını istiyor

Tokyo, 9 (A.A.) — Domei Ajansı'nın redaktörüne göre, Aritanın Amerika politikası aşağıdaki prensiplerden müphem olacaktır:

Ekonomik sahada, Japonya açık kapı ve müsavat prensipini tanıyacaktır. Ancak politik sahada Amerikadan Japonya'nın hâkim vaziyetini ve teşriki meseleleri uzak doğuda yeni bir nizamın kurulmasına matuf bulunan Japonya, Mançukuo ve Çin arasındaki sıkı münasebetleri tanınmasını istiyecektir.

İngiltere ile olan politikaya gelince, iki memleket arasında iyi münasebetlerin şartı "Japonya'ya itimat, dir. Japonya İngiltereden uzak doğudaki hâkim vaziyetinin tanınmasını istemekte ve İngiliz hak ve menfaatlerine riayete âmade bulunduğunu bildirmektedir.

Domei Ajansı'nın redaktörü, Japonya'nın uzak doğuda yeni nizamın kurulması eserinde yabancı sermayeleri kabule âmade bulunduğunu kaydetmektedir.

Karısından dayak
yiye kocaAdlede davasından feragat etti
Kadın polise hakaret-
ten mahkûm oldu

(Yazısı 3 nüde mahkemeler sütnumuzda).

İzmirde bir tehdit

İzmir, 9 (Husufî) İşten çıkarılan belediye Karsiyaka şubesi su dairesi odacısı Cevat belediye müdürü Kâmiyi tabanca ile tehdit etti, kağıt.

Çin topraklarındaki yabancı menfaatler Bugüne kadar umum ecnebi sermaye dörte bir nisbetinde zarara uğradı

Kanton ve Hankeu'yu Japonlar zaptetti. Çin topraklarında Mançukuya benzeyen yeni bir Çin hükümeti teşekkül etti. Japonlar Mareşal Çan Kay-Şekin çekilerek yerine kendilerine dost bir generalı geçirilmesini istiyor. Diğer tarafından Mareşal Çan Kay-Şek Londra gazetelerinde basılan bir beyanatında Kanton ve Hankeu'nun sükutundan sonra da Çin'in Japonya'ya karşı mücadele ve müdafaya devam edeceğini, Çin topraklarının geniş ve askerlerinin çok olduğunu, binaenaleyh sebat ve kahramanlık sayesinde nihai zaferin Çin milletinde kalacağını söylüyordu.

Çinin devlet merkezi Çang Kinge nakledilmiş olup hükümet, Çan Kay-Şekin politikasını tasvip etmiştir. Çin başkumandanlığı Japonları Çin'in Yunan eyaletine doğru çekerek orada mağlup etmek planını tabika karar vermiş bulunuyor.

Çin topraklarında kanlı muharebeler Çin milletinin zararına devam edip dururken Japonlar istikbalde Çin hakkında takip edecekleri siyaseti propagandaya başladılar. Romadaki Japon sefiri Şiratori son Japon muzafferiyetlerinden sonra gazetecilere şu sözleri söyledi:

"Uzak Şarktaki İngiliz nüfuzu ebediyen kırılmıştır. Çin meselesini esaslı olarak hal ve fasletmek için Japonya'nın meşgul olması kâfidir. Yeni Çin, Japonya'nın ikinci Mançukosu olacaktır. Çin toprakları şimali Amerika sisteminde ve bir tek devletin başkanlığında müteaddit Çin hükümetlerinden müteşekkül olacaktır. Yeni Çin devleti ile gümrük ittifakı yapılacaktır ve Japon - Alman - İtalyan ittifakı bu memlekette çok büyük siyasi rol oynayacaktır. İlk planda Alman - Japon müttefikliği Çin topraklarında büyük işler görecektir."

Sefirin bu sözleri tahakkuk etmeğe başladı. Muvakkat bir Çin hükümeti teşkil olundu. Diğer taraftan, İngiltere ile Amerika kendi menfaatlerinin haleldar olduğunu ileri sürerek Japonya'ya protesto ettiler. Bu arada malûm olan bir şey varsa o da şudur: Amerika ve İngilizlerin Çindeki menfaatleri çok büyüktür. Son muharebelerde Amerika ve İngiliz tebaahları Japon tayyareleri tarafından öldürüldü. Kantondaki Amerikan petrol depolarını Amerika tayyareleri bombaladı. Halbuki İngilizler Çindeki menfaatlerini muhafaza edebilmek maksadıyla yüz yıldan beri Hangkeu'yu tahkim edip durdular. Asrımızın en modern askeri ve ticari bir üssü haline konan Hangkong Uzak Şarktaki İngiliz müdafasının ilk hattıdır. Kırk santimlik toplar buraya yerleştirilmiş, stratejik yollar yapılmış, tayyare karargahları tesis edilmiştir. Bu tayyare karargahları 300 tayyareyi barındırabilecek şekildedir. Cebelittarik, Malta-Aden, Singapur ne ise, İngilizler için Hangkong da odur. İngiliz diplomasisi Lord Dalmerston'dan Çemberlayne gelinceye kadar İngiliz menfaatlerinin müdafası için bu üssübahrilere para harcayıp ehemmiyet verdiler. Kanat tayyareler mesafeyi kısalttı Cebelittarik karşısındaki (Leon) burundan başka milletlerin top namınları görünmeğe başladı. Her ne kadar İngiliz diplomatları bunlara karşı da icap eden tedbirleri almakla meşgul ise de bugün gözle görünen hakikatler (belki muvakkat da olsa) İngiltere'nin aleyhindedir. Tayyarelerin gördüğü işi tebarüz ettirmek için Japon Kont Amiral Tanetzuyu Sosanın söylediği şu sözleri işitmek kâfidir:

"Japon hava kuvvetlerinin bugünkü içinde bulunduğu şartlar ve deniz tayyarelerimizle İngiliz deniz üslerini imha etmek, talime gitmek kadar kolaydır."

Maamafih bu lâubaliyane söze rağmen, Çin topraklarında bugüne kadar devam eden muharebeler Japonya'ya pahalıya mal oldu. Japonlar Çin

Çin harbinde ölen arkadaşlarının küllerini boyunlarında taşıyarak Tokyo sokaklarından geçen Japon askerleri

toprakları içine doğru ilerleyecek olurlarsa bir felâkete sürükleneceklerini vakit ve zamanla takdir ederek planlarını değiştirdiler ve askeri faaliyetini cecubi Çine naklettiler. Kanton üzerine hücum ederek Hankeuyu zaptettiler. Böylelikle Kanton ve Hongkong vasıtasıyla Çine gönderilen mühimmatı harbiyenin önüne geçmek istediler. Fransaya bir nota vererek Çine mühimmatı harbiye gönderilmesini protesto ettiler. Japon istilâ planının bir parçası budur. Onlar Hongkongu cenubi Çinden koparmak maksadıyla geçen şubat ayında bir isyan hazırladılar. Ve en nihayet tayyare bombalarıyla Kanton ve Hankeuyu zaptettiler. Çinin mukadderatına bilâkaydı şart hâkim olmak isteyen Japonların bu maksadına İngiltere ile Amerika acaba müsaade edecek midir. Şimdiye kadar sükût eden bu büyük iki devlet ile, Rusya ve Fransa Çini tamamiyle Japonların eline bırakmıyacak mıdır? Yoksa müşterek bir teşebbüse geçecek midir? Çünkü, Çindeki İngiliz sermayesinin miktarı 900 milyon İngiliz lirasından fazladır. Yalnız Çanghayda zarar uğrayan İngiliz sermayesi yarım milyondur. Uşi, Sauçou ve Hançou'daki İngiliz pamuk ve dokuma fabrikaları kapatılmıştır. Diğer bütün fabrikalar da işlerini durdurmak mecburiyeti karşısında bırakılmışlardır.

Daha geçen sene Japonlar cenubi

Çine yaklaşmak istiyordu. Fakat o zaman menfaatlerini ileri süren Amerika hükümetinin müdahalesi ve Po-ney harp gemisinin batırılması üzerine Japonlar özür dilemek vaziyetinde kalmışlar ve hücum planları durdurulmuştu.

Amerikalıların Çindeki sermayesi 132 milyon dolardan fazladır. Bundan başka Çinde daimi olarak yaşayan Amerika tebaahlarının 30 milyon sermayesile 40 milyon dolarlık hisse senetleri vardır. Japonlar Çine tamamiyle hâkim olacak olursa, sanayi müesseseleriyle fabrikalara yatırılan sermayeler Japonların eline geçecektir. İki yıl evvel Çindeki Amerikalıların sayısı 10,000 iken azalarak altı bine inmiştir. Ve hazıranda İstandard Oyl petrol depoları Haynan adasında Japonlar tarafından bombalandı. (Kanton Dilsan) gazetesinin yazdığına göre, Çin - Japon harbi basından bugüne kadar, Çin topraklarında büyük devletlerin zararı 800 milyon dolara balığ olmuştur. Bu sermaye Çindeki umum ecnebi sermayesinin dörtte biridir. Japonlar ilerledikçe Kantonla birlikte cenubi Çinin en büyük endüstri merkezi olan Kunantung eyaleti de Japon tehdidi altına girmeye başlamıştır. Binaenaleyh, notalarla görüşmeğe başlayan büyük devletlerin neye karar verecekleri henüz malûm değildir.

Fransız - İtalyan münasebatı Ümitsiz davalar mütehassısı Roma yolunda.. Musolini İtalyan milletinin "en birinci düşmanı" olarak niçin Fransayı tercih etmiştir?

Fransanın Berlin elçisi iken Fransua Ponsenin Roma elçiliğine tayini, diplomasi hayatında, iki memleket arasındaki münasebatın düzeltilmesine gayret edildiği şeklinde telâkki olunmuştu.

Yeni elçi vazifesine başlamak üzere Paristen Romaya gelmiştir. Bu münasebetle, Fransızca (Parisuar) gazetesinin muhabirlerinden Jerom ve Jan Taro kardeşler, Romadan yazdıkları bir makalede vaziyeti şu şekilde gözden geçiriyorlar:

İtalyan matbuatının hâlâ şu mahut kendini aşağı görme hissi içinde bulunuyor gibi görülüyor. Esasen, haklı zey haksız, İtalyan milleti bu histen muztarıptır.

Bugün Alman menfaatine dayandığını düşünen İtalyan matbaası sesini yükseltiyor ve uydurmalara sapıp du-

İngiltere müstemlekât nezaretine mühim bir nota verildi Almanların müstemlekâta elbi aritesinde, İngilizlerin bu yerlerdeki idaresi tenkit ediliyor

İngilizce "Reynolds", gazetesi diplomatik muhabiri yazıyor:

Aynı yirmi üçünde Almanyanın bütün müstemleke taleplerini gözden geçirmek üzere Parise gidecek olan İngiltere başvekilini ile hariciye nazırı bu ziyaretlerine hazırlık olmak üzere, İngiltere müstemlekât nezareti, sabık Hindistan valilerinden Lord Heyli tarafından verilmiş olan gayet açık ve teferrüatlı bir raporu tetkik etmektedir.

"Afrika üzerinde bir tetkik, adını taşıyan bu rapor İngiltere'nin Afrika müstemlekelerindeki idaresini tenkit ve teşhir mahiyetindedir.

Bu rapora göre, İngiltere'nin Afrika müstemlekelerinin hemen hepsinde şu veya bu şekilde kölelik alan mevcut mahalli idare, istediği zaman yerli halkı seferber edip istediği yerde çalıştırabilirler.

Yüzlerce ufak çocuk, altın sahalar da işletilmektedir. Bazısı on iki saate yakın çalışıyorlar.

Afrika maden ocaklarında çalışanların, ayda aldıkları para, yemekle birlikte iki buçuk sterlin kadardır. Halbuki Avrupada aynı işe mukabil ayda otuz bir sterlin verilmektedir.

İçilerin hakları birtakım kayıtlar altındadır.

Cenubi Afrikada yerliler, içersinde yaşadıkları topraktan başka arazi sahibi olamazlar. Bunun için umumî valinin ancak fevkalâde ahvalde verdiği müsaade şarttır.

Afrikanın her tarafında gayrisihhi yaşayış ve hastalık çoktur. Bazı mıntakalarda ahalinin yüzde doksanı veremdir.

Bunda başka, zührevî hastalıklar da almış yürümüşdür. Buna da sebep, amelenin kendi yurtlarından alarak başka mıntakalarda çalıştırılması, binnetice fuhşun ve "muvakkat", izdi-vaçların artmasıdır.

Uğanda'daki 3.500.000 ahalinin 140.000 kadarının bu hastalıklarla malûl olduğu görülmüştür.

Ayrıca ırk münaferehi de hüküm sürmektedir. Mekteplerde ve üniversitelerde bu münafereh bilhassa göze çarpmaktadır.

Yerli zencilerin ellerindeki ehliyet-nameler kendilerine hangi mevki için salâhiyet verirse versin, o yerli, yine bir beyaz şefin idaresi altında çalışmaya mecburdur.

Mahkemelerde davak vardır. Sabık İngiliz valisi Lord Heyli'nin bu raporu İngiltere müstemlekât nezaretinde büyük alâka uyandırmıştır. Lord Heyli, verdiği bu malûmata bazı mütalâalar ve teklifler de ilâve etmişse de bunlar gizli tutulmaktadır...

Şunu da ilâve edelim ki, burada da, Almanyada olduğu gibi, efkârı umumiyeyi daimi bir heyecan ve hareket halinde bulundumak için bir "en birinci düşman", bulmaya ihtiyaç var.

Bu "en birinci düşman", olarak Fransaya İngiltereden birini tercih edecek ti. Bizi tercih etti. Çünkü, İngiltere'ye karşı olan kinlere rağmen, İtalyada İngiliz havranlığı ananevidir. Sonra, İngilizlerde komünizm fikirlerini Fransızlardan daha az yerleşmiş buluyorlar ve, onlarla, her gün bir hükümet

G rünen
Okunan
Söylenen
Onbeşinci yıl
kitabı

HERKES gibi benim, benim gibi herkesin de görmek ve edinmek istediğinden yine bu sütun bahsettiğim "on beşinci yıl kitabı" adını taşıyan muazzam Cumhuriyet tarihi, Cumhuriyeti bütün kudret kuvvetiyle bilen ve seven, Cumhuriyet eserlerini tanıtmayı ve göstermeyi vazife sayan memleketsever İtufki bir dost eliyle masamın üzerine bırakılmış bulunuyor.

Bu tarihi hazırlayan ve yayan Partinin on beşinci yıl kitabının başını geçirdiği kısa fakat çok veciz ilk söz: Büyük Şefin onuncu yıldan itibaren buydukları nutuk; bunu da on yılın kronolojisi takip ediyor.

Kemal Atatürk'ün Samsuna çıkışı tarihi olan 19 Mayıs 1919 dan 29 birinci teğrin 1938 tarihine kadar çok kısa bir müddet zarfında temin edilen büyük muvaffakiyetler ve Cumhuriyet ilânından sonra Cumhuriyet hükümetinin her sahada attığı müsbet adımlar ve bunun mes'ut neticeleri ayrı ayrı ve derli toplu bir halde gösterilmiş bulunuyor.

CUMHURİYETİN ilerleme tarihini mükemmel bir surette ve çok güzel bir tasnif dahilinde gösteren bu eseri gördükten sonra, muhtel Halkevleri tarafından çıkarılan diğer kıymetli eserleri de gözönüne getirdim.

Her vilâyet, bunlarda kendi muhtel ve hududu dahilinde Cumhuriyet idaresinin terakki hamlelerini tebarüz ettirmiş ve bu eserlerin hepsi bir arada Türkün az zamanda neler yapmış olduğunu gösteren canlı bir vesika haline gelmiştir.

Partinin ve Halkevlerinin, neşretmekte olduğu bu değerli eserleri araya getirenler görmüşlerdir. Bu eserler zaman ile çok daha iyi anlaşılacak olan bu tarihler, nefis olmak beraber, muhtelif eb'atta tabedilmişlerdir.

Bundan sonra neşredilecekler Partinin "onbeşinci yıl kitabı", ni maddi sebeplerden dolayı örnek olarak alamayalarsa her vilâyetin kendi kitabını eb'adını muhafaza eylemesi için dileklerinden ikincisi de bu eserler Cumhuriyet Türkiye'si hudutları içindeki bütün umumî kütüphanelere her tanesinin daha süratle gönderilmesidir. KEF

değiştiren Fransadan daha ziyade müstakar bir siyaset takip edebileceklerini de düşünüyorlar.

Hulâsa, Fransa onlar için en birinci düşman.

Daha doğrusu, bu kanaat sadece matbuatta. Zira, İtalyan halkının hakımızdaki hissi değişmiş değildir.

Bazı gazetelerin dediği gibi, seferberlik emretseydi İtalyanlar kedisini takip etmeyeceklerdi diye iddia etmek abestir. Fakat, bunu seve seve yapacakları iddiasında bulunmak daha az abes değildir.

Faşist gazetelerinde okunduğuna aksine olarak (bütün gazeteler faşist esasen), Almanyanın ayağa kalktığı zamanlarda Alman milleti İtalyan halkının hiç de hoşuna gitmemiştir.

MUSOLİNİ ve FRANSIZ GAZETELERİ

Musoliniye gelince; onun Fransızlarla olan münasebatında eskiden görülen samimiyet artık tamamen kalmamıştır. Evvelâ, son zamanlarda gazetelerimizden bir kısmının ona karşı aldığı vaziyete kızmıştır. Gazetemizin birçoğu, son buhran esnasında Hitlere müracaat edip hal çare teklif etmesi olmasından dolayı kendisine müteşekkîr kalacakları halde, nun Münihdeki bu hareketine sebkorkmasıdır ve müzakerelere girişmesini harbetmemek için istemiştir.

Musolininin istemediği, İtalyan milletinin ise hiç harbe taraftar olmadığını muhtemeldir, hattâ muhakkaktır. Esasen harbi istemeyen yalnız o değildir.

'Demavî 9 uncuda'

Mahkemelerde :

Bir sahtekârlık davası karara bağlandı

Para çantasına taş dolduran bekçi mahkûm oldu

Ayrılan aile ve çocukları.

Ağırceza mahkemesi, dün, entere san bir sahtekârlık duruşmasını karara bağlamıştır. Hâdise şudur:

İnhisarlar idaresinin Büyükkad. satış deposu bekçisi Kamber, bir gün kendisine postaneye götürmek üzere teslim edilen meşin bir para çantasını açmış, içinden 1428 lirasını almıştır. Ancak kurnaz bekçi, işin çakıl maması için aklınca bulduğu bir usule müracaat etmiştir:

Paraları aldıktan sonra adı kâğıtlardan yaptığı bir çok destelerin üstüne ve altına birer lira koyarak iplerle bağlamış, ayrıca çantaya taş ta doldurarak postaneye götürmüştür. Ancak postanede tartılan çanta üzerinde yazdığı sıkkletten fazla gelince şüphelenilmiş ve usulen açıldığı za-

Tahkikat sonunda ağır cezaya sevkedilen bekçi Kamber, hakkında verilen karara göre bir sene altı ay hapis yatacak, 1428 lirayı İnhisarlar idaresine ödeyecek ve mahkeme masraflarını verecektir.

Çantada çıkan taşlarla adı kâğıtların müsadere ile imhasına karar verilmiştir.

Avni Bayer

Dün Bakılacak Davada Yine Gözükmedi

Haklarındaki hapis kararının infazı için zabıta ve müdeiumumilikçe aranan diş tabibi Avni Bayer ile Recai Baban ve dünkü güne kadar, bütün gayretlere rağmen bulunamamışlardır. Dün, Avni Bayerin Beyoğlu ikinci sulh ceza mahkemesinde gaziocu Bekireof'a hakareten muhakemesi vardı. Müddeiumumilik, Avni Bayerin kendisi veya tanıdıklarından birinin gelmesi ihtimali üzerine mahkemede tertibat almış, fakat Avni Bayer gelmemiştir. Suçluların aranmasına ehemmiyetle devam edilmektedir.

İcra Memuruna Hakaret Eden Avukat

Dün adliyede bir avukat bir icra memuruna tahkirden cürmümeşhut mahkemesine verilmiştir. Avukat B. Hidayet dün sabah müvekkilesi Bayan Hamidenin icradaki parasını tahsile gitmiş ve dosya memuru Osmandan numarasını verip dosyasını istemiştir. Avukat epeyi beklemesine rağmen dosyadan bir ses çıkmayınca, memura telgraflamış, memur şef Remziye yolladığını söylemiştir. Şefe gidip de dosyasını soran ve olmadığını cevabını alan avukat Hidayet sinirlenmiş ve geri dönerek dosya memurunun kafasına parmaklarıyla vurmuş, bazı hakaretâmiz sözler de söylemiştir. Bunun üzerine zabıt tutularak avukat dördüncü asliye ceza mahkemesine verilmiş, duruşması sonunda 7 lira 20 kuruş para cezasına ve memur Osma-

na da 15 lira tazminat vermeğe mahkûm edilmiştir.

Karisından Dayak Yiyen Koca

Geçenlerde Şehzadebaşında sokak ortasında bir cürmümeşhut yapılmış, kocasını evde bırakıp dostu ile piyasaya eden Nuriye adında bir genç kadın yakalanmıştır.

Polislerle birlikte gelen Nuriyenin kocası Bahattin dostu tarafından hücumu maruz kalmış, polisler ayırırken, Nuriye bu sefer onlara da tahkirdet bulunmuştur.

Bahattin bilâhara davasından feragat etmiş ve Nuriye sadece polislere hakaret suçundan asliye dördüncü ceza mahkemesine verilmiştir.

Nuriyenin muhakemesi dün bitmiş, sabıkalı olması da gözönünde tutularak bir ay 28 gün hapse mahkûm edilmiştir.

Yürekler acısı

Bir Boşanma Davasında Küçük Bir Çocuk Mahkemeyi Hüzne Boğdu

Dün altıncı hukuk mahkemesinde Ahmet adında birisi karısı Fatma ile boşanmıştır. Mahkeme sabık karı kocanın 8 yaşındaki çocukları Aliyi erkek olması dolayısıyla annesine vermiştir.

Ancak mahkemeye gelen yavru, annesi ile babasının ayrıldıklarını anlayınca feryada başlamış, bir taraftan annesinin yanına, diğer taraftan babasına koşarak:

— Ayrılmayın, ben ikinizi de istiyorum., diyerek bütün kuvvetle ağlamıştır.

Anne, baba da yavrularının bu hali karşısında dayanamamışlar, fakat mukadderata boyun eğmekten başka çare

Avrupaya gidecek orta mektep mezunları

Denizbankın Avrupaya göndereceği orta mektep mezunu talebelerin imtihanı dün Haliçteki fabrikada yapılmıştır.

Bu imtihana 30 kişi iştirak etmiştir. Kazananlar, muayyen bir staj devresi geçirdikten sonra Avrupaya gönderileceklerdir.

ŞEHİR İÇİNDE

Adalara su iş Su Depolarının Tamirine Kaldı

Adalılar, belediyeye yeniden müracaat ederek Adalara su verilmesini istemeye karar vermişlerdir.

Yüz elli bin lira istikraz yapılarak Adaların su meselesinin halledilmesi senelerce evvel kararlaştırılmış olduğundan Adalılar istikrazın Sular İdaresince teminini dileyecelerdir.

Denizbank idaresi kendisine ait su tankları ile terkos suyunun tonunu 40 kuruşa Adalara nakletmeyi de kabul etmiştir. İş Byükadadaki su depolarının tamirine kalmıştır.

Yüksek İktisat ve Ticaret Mektebinin Bir Teşebbüsü

Yüksek İktisat ve Ticaret mektebinin Mezunları Cemiyeti, bütün azanın ilmi ve nazari malûmatlarını arttırmak maksadıyla büyük ve zengin bir kütüphane tesis etmeğe, en yakın ilisandan olmak üzere kurullar açmak karar vermiştir.

Cemiyet bundan başka dahill ve hariç ticaret hakkında da esaslı ve muntazam malûmat verecektir.

Cemiyet reisi B. Tahsin Yazıcıoğlu bu hususta bütün azalara bir tamim göndermiş yardıma davet etmiştir.

Cemiyetin hâmisî bulunan Başvekil B.Celâl Bayarın müzaheretini istenecektir.

Amerika Tiftik Almağa Başladı

Bir müddet önce tiftik piyasamızla alakadar olmıyan Amerika, alakadar ihraat tüccarları ile temaslara geçmiştir.

Bunun neticesi olarak son bir kaç gün zarfında tiftikler ufak partiler halinde Amerikaya gönderilmeye başlanmıştır.

Türk - İsvec Anlaşması

Türk - İsvec ticaret anlaşmasının feshi kararı dün Ankaradan bütün alakadar iktisadi dairelere tebliğ edilmiştir. İsvec ile yeni bir ticaret anlaşması imzalanmak üzere yakında müzakerelere başlanacaktır.

Deniz Ticaret Müdürlüğü Namında Yapılan Motör

Denizbankın fabrika ve havuzlarında Deniz Ticaret Müdürlüğü için yaptırılan hizmete mahsus motör, dün merasimle denize indirilmiştir. Motörün ilk yapılan sürat tecrübesinde muvaffak olduğu görülmüştür. Motör bugün yerine teslim edilmiştir.

bulamayınca gitmek istemişlerdir.

Fatma oğlunu kolundan tutup götürürken çocuk:

— Ben seni istemiyorum, babama gideceğim, diye elinden kaçmış, babasının kucağına atılmıştır.

Neticede eski kocasıyla konuşan Fatma, babanın oğlunu haftada bir defa gelip görmesine müsaade ederek, çocuğunu kapmış, eve yollanmıştır.

Olgunluk imtihanları

Sualler Vekâletçe tesbit olundu

938 - 939 ders yılı haziran ve eylül devrelerinde olgunluk imtihanlarında sorulacak bahisler Maarif Vekâleti tarafından tesbit edilmiştir.

Fen kolundan girecekler:

1 - Fizik, kimya grubu:

A) Fizikten: Lise sınıflarının eski programlarına göre okutulan bütün bahisler ve bu bahislere ait meseleler.

B) Kimyadan, lise ikinci sınıfta okutulan maden ve teorik bahisleri

2 - Riyaziye grubu:

A) Lise sınıflarında eski programlara göre okutulan bütün cebir bahisleri, fen kolunda eski müfredat programına göre okutulan ölçü bahisleri.

Edebiyat kolundan girecekler

1 - Tarih, coğrafya.

A) Liselerde okutulan tarih kitaplarının 3 ve 4 üncü ciltleri.

B) Coğrafya, Türkiye, İtalya, Bulgaristan, İsviçre, Yunanistanın coğrafya vaziyetleri.

2 - Edebiyat:

A) Edebiyat tarihi, tanzimat edebiyatı ve ondan sonraki devirler, Türk edebiyat tarihi.

3 - Felsefe, içtimaiyat:

Lise ikinci ve üçüncü sınıf edebiyat kolunda gösterilen bütün bahisler.

Üzüm ve incir ihracatı

Bu Yıl Çok İyi Gidiyor

Egeden şehrimizdeki alakadarlara gelen malûmata göre, bu yıl Egede 75 milyon kilo üzüm istihsalâtı ve fazlası Almanyaya olmak üzere 45 milyon kilo ihraç olunmuştur. Diğer mütebaki kısmın da yakında ihraç edileceği kuvvetle umulmaktadır.

Yine Egede ayrıca 250 bin çuval da incir istihsal edilmiştir.

Bunun 130 bin çuvalı ihraç olunmuştur. Piyasa çok istekli olduğundan ihracatın hararet kesbedeceği umulmaktadır.

Portakal ve mandarin ihracatına önümüzdeki hafta içerisinde başlanabileceği umuluyor.

Poliste

Bir Kömür Arabası Devrildi

Arabacı Mustafanın kömür yüklü çift beygirli arabası dün Lâlelide Meşihpaşa sokağına saparken devrilmiş, kömürler yere dökülmüştür.

Kömürlerin üzerinde oturan Kirkor da yere yuvarlandığından başından ehemmiyetli surette yaralanmıştır.

Altın Diş Çalanlar Yakalandı

Beyazıt caminde Fettahın 160 lirasını çalan Nuri, Beyoğlunda diş doktorlarından birinin muayenehanesine müşteri sıfatıyla girip beş adet altın diş çalan Çakır Vahan, Taksimde Bodosun 25, Koçunun 51 lirasını yankecilik suretiyle çarpan Giritli Hasan ismindeki sabikalılar zabıta memurları tarafından yakalanmışlardır.

TRENE ATLARKEN DÜŞTÜ — Erenköy kız lisesi talebesinden 16 yaşında Muazzez dün sabah Haydarpaşadan kalkarak banliyö trenine atlarken düşmüş, yaralanmıştır.

ESRAR BULUNDU — Kalyoncu da Çukur sokakta oturan Kasım esrar sattığı hemşerilerinden biri tarafından zabıtaya ihbar edilmiş, Kasım yakalanarak üzerinde çıkan bir kibrit kutusu içinde dört gram esrar bulunmuştur.

Üniversitede bir tayin

Yalova kaplıcaları müdürü yegâne su mütehassısı doktor Bay Nihat Reşat üniversite tıp fakültesinde yeni ihdas olunan "iklim ve su tedavisi", profesörlüğüne tayin edilmiştir.

Odun ve kömür Fiyatlar Bir İki Gün İçinde Tekrar Yükseldi

Kömür ve odun fiyatları yine yükselmiştir. Yerli antrasitten piyasada mal kalmamıştır. Yalnız şurada burada perakende olarak vardır.

Zonguldaktaki fabrika daha evvel Ankara ve Anadoludan siparişler aldığından şimdi oraya mal yetiştirmektedir. Kânunuevvelde İstanbul piyasasına kömür verilebilecektir.

Diğer taraftan Ankara memurlar kooperatifi ihtikâra meydan vermemek için tonunu 26 liraya sattıkları Alman kokunun fiyatını 25 liraya indirmiştir.

Buna rağmen bazı yerlerde Alman koku 28 liraya satılmaktadır. Odunun çekisi de 420 kuruşa çıkmıştır.

Etrüsk vapuru

10 Mil Tesbit Edildi

Sürati azaldığı için İstinye atelyelerine alınmış olan Denizbankın yeni Etrüsk vapuru, dün içerisinde Denizbank fen heyeti olduğu halde atölyelerden hareket etmiş, Marmarada bir cevelan yapmıştır. Bu cevelan esnasında vapurun 10 mil kadar yaptığı tesbit edilmiştir.

Halbuki malûm olduğu üzere geminin hakiki ve asıl sürati 12 mil dir. Bunu gözönünde tutan fen heyeti, tecrübeleri kâfi görmediğinden cuma günü seferlere konacak olan Etrüsk vapurunda bizzat hazır bulunarak tecrübelerine devam edeceklerdir.

Türk limanları

Bir Felemenk şirketi hükümetle temas edecek

Limanlarımızı modernleştirmek hususunda hükümetimizin tasavvuru, bu gibi inşaatla meşgul büyük ecebî şirketleri alakadar etmekte dir.

Bugüne kadar muhtelif İngiliz şirketlerle liman inşaatımız üzerinde görüşülmüştür.

Dün büyük bir felemenk deniz inşaat şirketi mümessillerinden mürekkep dört kişilik bir heyet şehrimize gelerek Ankaraya gitmişlerdir.

Heyet Ankarada bir müddet kararak İktisat Vekâletimizle temas edecek, tekliflerini izah edeceklerdir.

Ecnebi ve Ekalliyetlerde yeni tayinler

Ecnebi ve ekalliyet okul öğretmenleri arasında yeniden yapılan tayinler şunlardır:

Notrdam Düsyon kız lisesi edebiyat muallimliğine Sen Mişelden Mesut, Getronogan lisesi edebiyat muallimliğine Mülkiye mezunlarından Affife, Alman lisesi türkçe öğretmenliğine Haydarpaşadan Ethem, Üsküdar Amerikan lisesi edebiyat muallimliğine Pangaltı Ermeni okulundan Hamdi tayin edilmiştir.

Üniversite inkılâp dersleri

Üniversite inkılâp derslerine dün itibaren başlanmıştır. İlk ders, dün Hikmet Bayur tarafından verilmiştir.

Üniversitede dünkü toplantı

Üniversite tedris işleri komisyonu dün Rektör Cemil Bilselin başkanlığı altında bir toplantı yaparak üniversitenin bu yılki ihtiyaçları etrafında görüşmüşlerdir.

Tamir edilen camiler

Evkaf idaresince tamirine başlanan Mahmutpaşa camisindeki onarım işleri bitmiştir.

Atik Alipaşa, Süleymaniye, Sultan Selim, Kadırgada Sokullu, Meşihpaşa, Fethiye, Eyüp, Balipaşa, Zal Mahmutpaşa camilerinin de tamir işleri hayli ilerlemiştir. Önümüzdeki sene Beyazıt caminin tamirine başlanacaktır.

Almanya'da 250 Bin Kişiye Kumanda Eden

Himler kimdir?

Hitlerden sonra Almanyanın salâhiyet ve nüfuz itibarıyla en kuvvetli şahsiyeti Himlerdir.

Himler Gestapo namı verilen gizli polis teşkilâtından başka, resmi polis ve aynı zamanda kahverengi gömlekli-ler teşkilâtının da başkanı ve kumandanıdır. Bu teşkilâtlar askerî kuvvetlerden sonra kuvvet itibarıyla ikinci derecede gelir. Sadece kahverengi gömlekliler Hitlerist teşkilâtında kayıtlı. Anların sayısı 250.600 kişidir.

Himler, alelade bir memura çok benziyor. Gözlerinde ucuz nevinden bir gözlük, kesik bıyıklar ve traşsız su - ratlı, ufak tefek bir adamdır. Fakat sevimli çehresiyle, herkese karşı müte - fit davranan bu şahsiyet dış bakımı itibarıyla büyük işler gören bir insana katiiyen benzemez...

Umumi harp yıllarında bir harbiye talebesi olan Himler, harp bittikten sonra ziraat tahsil etmiştir. Henüz tahsil çağlarında iken Münih'teki gönüllüler arasında karışarak komünistlerle karşılaşmış ve nazarı dikkati celbetmiştir. Fakat gönüllülerin mağlubiyetleri, ne uzun müddet izini kaybetmeğe mecbur olmuştur. Ondan sonra Bavaryada bir fabrikada amele gibi çalışmıştır.

1925 senesinde Hitlerin SS. teşkilâtına girmiş ve kısa bir müddet içinde bu teşkilâtı idare edenler arasında mevki almıştır. 1927 senesinde bu teşkilâtın Genel Başkanlığına tayin olunmuştur.

Bir sene sonra da Doktor Göbels'in tavassutıyla mebusluğa intihap edilmiştir. Hitleristler iktidarı aldıktan sonra hizmetlerine mükâfat olarak Bavaryada polis kumandanlığıyla birlikte Münih Valiliğine tayin edilmiştir.

O esnada Bavarya muvakkat Hükümeti devirmek hususunda yüzbaşı Röm ile birlikte büyük roller oynamıştır. Yine o esnada Prusya'da olan Göring Hitlerin gördüğü vazifeyi görüyordu aralarında ki rekabetten muzaffer olan Himler, Almanya'da on üç vilayetin polis kumandanlıklarını üzerine alması muvaffak olmuştur.

1936 senesinde Hitleristlerin dahili kabinesine âza seçilmiştir ki, bu kabine, Hitler partisinin siyasi işlerini idare eder ve 19 âzadan mürekkeptir.

Bu suretle Himler, çok süratli olarak yükselmiştir. Himlerin bugünkü kudret ve nüfuzunu anlayabilmek için Almanya polis teşkilâtını gözünü getirmek lazımdır.

Alman polisi iki kısımdır. Açık ve gizli teşkilât. Gizli teşkilâta Gestapo namı verilmiştir.

Parti merkez icra heyetine bağlı olarak faaliyette olan kahverengi gömlekli teşkilâtı da vardır ki, bu teşkilât Alman dahili siyasetinde büyük roller ifa etmektedir.

Denenmiş ve vatanperverliğine inanılmış kimselerden müteşkil olarak meydana getirilen kahverengi gömlekli parti emrettiği her yerde ölmeğe hazır 250.000 kişiden mürekkeptir.

Gestapo gizli teşkilâtın kuvvetini anlayabilmek için de Folkeise Beobachter gazetesinden şu satırları okumak kâfidir:

"Hitler iktidarı ele aldıktan sonra, Alman siyasetinde rol alanların her hareketi gözönünde bulundurulmaya başlandı. Onların her işi ve devlete ait gördüğü vazifeler tetkik edilmekte olduğu gibi daima bir kontrol altında bulundurulurlar.

Parti yüksek idare heyeti bu şahsiyetleri hareketlerine ve hizmetlerine göre ya mükâfatlandırır, yahut cezalandırır. Gestapo bütün bu tetkik ve tahkik işlerini üzerine almıştır. Kötülüklerle mücadele etmek, iyileri ayırt etmek şiarı ile iş görne Gestapo'nun vazifesi çok ağırdır. Vivdanla hareket etmek şarttır.."

Himler, işte bu teşkilâtın da şefidir. En müşkül ve halli ağır külfetlere bağlı olan işlere Himler bir netice verir.

İyi bir aile babası, muhabbetli ve arka daş olan Himler, binlerce memur gibi, küçük bir apartmanda yaşamaktadır ama, devlet siyasetinin en nazik işlerini ifa eder.

Amerikanın en esrarengiz cinayeti

Niçin öldürdüm?

Tefrika No. 5

Çeviren: V. G.

İşsiz kalmıştım... Deli oldum..

Hastahaneden çıktıktan sonra rahatım iyi idi. Radyoda san'at hakkında konferanslar veriyordum.

Bu meselenin münakaşasında İrvinin mazisi, yaşayışı ve ruhiyatı uzun uzun tekrar mevzu bahis oluyor, Ronnin ve kendisinin hatıra defterleri nesrediliyor.

Ronninin ablası Ethel Kudner de bildiklerini gazetelerde uzun bir seri halinde neşrediyor ve bunlarda İrvinin kendisini de iki kere nasıl tuzağa düşürmek istediğini tekrar anlatıyor.

Katilin anlattıkları, cinayet etrafında yapılan tahkikat ve toplanan vesikalar, Ethelin anlattıkları, bu esrarengiz faciyanın bütün safahatını aydınlatıyor. Artık, 52 nci caddede cinayetin bütün esrarı çözülmüştür ve ortaya, garip bir ruh taşıyan bir kahramanın macerası ile başlayıp, tüyler ürpertici bir facia ile biten hakiki bir polis ve cinayet romanı bulunuyor. Amerikalılar bunu hep beraber, büyük bir heyecan içinde takip ediyorlar.

Şimdi biz de, romanın en heyecanlı sayfalarını teşkil eden, katilin itiraflarını okuyalım.

KATİL ANLATIYOR...

Robert İrvin itiraflarında hayatını ve macerasını bütün tafsilâtı ile şu şekilde anlatmaktadır:

Ethel Gedeon'u ilk defa olarak 1932 senesi teğrinisanisinde gördüm. Annesinin evindeki bir odayı tutmağa gitmiştim. Ethel ilk önceleri benimle hiç alakadar olmuyordu. Ben de küçük kardeş Veronikayı - yahut herkesin ona verdiği isimle "Ronni", yi - ondan daha güzel buluyordum.

Belvil hastanesine girmeden tam bir hafta önce, New York'a gelmiştim. Hoş geldi. Hem de ayakta duramıyacak derecede sarhoş... Sabahın saat üçü idi. Kapıyı ben indim açtım. Kendisini o zamana kadar hiç yakından görmemiştim. Hattâ, o gece görünce birdenbire tanımadım. Kapıyı açıp tekrar yukarı çıkarken, benim gibi kapımı çalmasına uyanmış olan diğer kiracı Çuk'a:

— Kim bu güzel sarışın kız? diye sordum.

Söyledi. Hayret ettim. Öyle acınacak bir halde idi ki!

Hastaneye gittim. Beş ay kaldım, ilkbaharda çıktım. Hastaneden çıktığım gün bir arkadaş aldı beni, "Coe", dediği birisinin evine götürmeyi teklif etti. Canım biraz eğlenmek istiyordum. Arkadaşım da:

— Coenin tanıdığı güzel kadımlar var, diyor.

Meğer onun Coe dediği Gedeon değil miymiş! Ethel'le Ronninin babası! O zamanlar daha karısı ile beraber yaşıyordu.

Bir akşam onların katına çıktım. İçerde, beyazlar giyinmiş, gayet güzel bir kadın vardı. Bana evvelâ yabancı biri gibi geldi. Fakat baktım kadın kalkmış, bana doğru ilerliyor:

— Tanımadınız mı beni? dedi. Siz geçen sene bizde kiracı olarak kalan genç heykeltraş değil misiniz?

Etheldi bu.

O gece onunla beraber gezmeye gittik.

Bir hafta sonra da beraber yaşıyorduk. Mes'uttuk. Fakat, yazın sonuna doğru, Ethel bir macera hevesine kapıldı. Coe Kudner ile düşüp kalkmağa başladı. Nihayet de onunla evlendi. Esasen beş senedenberi birbirlerini tanırlarmış.

Bununla beraber Etheli hep yalnız görüyordum ve kocasından ayırdı sanıyordum. Fakat sonradan öğrendim ki ayrılmamış.

Ben de henüz onun tuttuğu evde yaşıyordum. Bu, çok ağırına gidiyordu ve derhal başka yere çıkmak istiyordum. Fakat çıkamıyordum, param yoktu...

DELİ OLUYORUM...

Biraz sonra bütün işsiz kaldım.

Yapacak hiçbir iş bulamıyordum. Mütemadiyen ne yapacağımı düşünüyordum. Bir gün aklıma fenalık geldiğini hissettim.

Deli oluyordum... Mütemadiyen zihnimi öldürmek ve ölmek arzusu işgal ediyordu.

Beni tekrar Rokland hastanesine yatırıyorlar. Deli mi olmuştum? Hayır, tamamen değil. Fakat, olmak üzereydim. Yalnız, deliliğe karşı mücadele ediyordum. Fakat, bu mücadelede muvaffak olamadım. Bir gün beni hastanenin zirdeliler koğuşuna kapadılar...

Bereket versin, hastanede imdadına doktor Etling yetişti. Hayatımda onun kadar kibar ve nazik adam görmedim. Beni aldı, tek başına bir odaya kapattı ve yanıma da heykeltraşlık aletlerimi verdi.

Şimdi bambaşka bir adam olmuştum. Çalışıyordum. Mes'uttum.

İyi olduğumu görerek beni ilk geldiğim koğuşa götürmek istediler. İtiraz ettim. zirdeliler koğuşunda kalmak arzusunda idim ama, ayrı bir odam vardı. O kadar rahatım ki!

Fakat bir gün rahatım kaçtı. Bizim tarafa güzel bir deli kadın getirmişlerdi. Onunla aramızda bir "macera", geçti. Haber aldılar ve tekrar alıp zirdelilerin arasına kapattılar. Burada tam bir buçuk sene kaldım...

Tedavimle meşgul olan bir asistan vardı. Sen Lorandaki ilâhiyat mektebinde okumuştun. Bu adamın benim ü.

Hastaneden çıktıktan sonra canım New York'a gitmek istemiyordum. Biliyordum ki, eğer New York'a gidersem Ethelin yüzünden yine başıma türlü belâlar gelecek. Bir müddet Rokland'da heykeltraşlıkla meşgul oldum. Hakkımda gazetelerde birçok yazılar çıktı. Şehirde şöhretim büyüktü. Radyoda sanat ve bilhassa resim ve heykeltraşlık hakkında konferanslar veriyordum.

Hulâsa, hayatım çok iyi idi.

Fakat, Rokland'da uzun müddet kalamadım. Newyorka gitmek istememekle beraber, orası ve Ethel bir an akıldan çıkmıyordu. Bu, gözlerimi kamaştırıyordu. Bir gün kendimi tekrar Newyorkta buldum. Hem de, yine eskisi gibi büyük bir sefalet içinde.

PASKALYA ARİFESİ AKŞAMI

Ertesi gün paskalya idi. Akşam geç vakit, başımı aldım, 53 nci caddeye indim bu caddede tâ nehre kadar gider. Caddede boyunca yavaş yavaş ilerliyorum.

Şikâyetler, temenniler

Maçkada Kalıpçı sokak 164 numarada oturan Arif Albayrak yazıyor:

"Memleketin en önemli defterlerinden biri de eski mukaveleli, ipotekli emlaklardır. Buna inzıam eden yıkıcı komisyon vesair masrafların ödeme imkânları bulunamamaktadır. Ağır yüklerin altında kalmıyoruz. Geçim güçlüğü karşısında olan memleket çocuklarını çok yakından düşünen memleket büyüklerine bu en büyük derterimizi arzetmek isterim.."

Eyüpte oturan Necdet Karaman yazıyor:

"Orta halli halk birçok ihtiyaçlarını hazır eşya ile temin eder. Yani hazır elbise, hazır ayakkabı, vesaire alır. Çünkü bunlar daha ucuza veriliyor. "Ucuz mal bu kadar olur,, diye bir söz vardır. Bu, hiç olmazsa bu asırda doğru olmamalıdır.

Ucuz malın kumaşı iyi olmayabilir. Fakat madem ki, giymek için yapılmıştır, iyi dikilsin, iyi yapılsın. Hazır

Eski hatıralarım canlandı. Bu cadede biz Ethelle kaç defa geçmiştik. Fakat, o gece olanları anlatmağa başlamadan evvel, size başka bir şeyden bahsetmem lâzım.

Bilmem, izah edebilecek miyim? Okadar müşkül bir şey ki!

İçimde tuhaf bir arzu vardı. Hislerimi ifade etmek, bir şey yaratmak istiyordum. Ben, içimdeki bu hisse "görme arzusu,, ismini vermişimdir. Zihnimde birtakım hayaller yaratmak arzusu... Esasen benim gibi bir heykeltraş, eli ile ortaya koymak üzere olduğu eseri, evvelâ, "gözleri,, ile hayalinde görür ve öyle çalışır...

Belki benim ne demek istediğimi anlamıyorsunuz. Mazursunuz. Fakat, Lincoln'ın heykelini yapan Sen Godeus gibi büyük bir heykeltraş bunun ne demek olduğunu anlar. O, bir sanatkârın, eserini her şeyden evvel hayalinde yapıp tamamlaması lâzımgeldiğini bilirdi. Bütün büyük heykeltraşlar bunu bilirler, bilmeseler bile hissediler...

Fakat, zihnimi işgal eden düşünceler yalnız bundan ibaret değildi. Bu, onlardan ancak biri idi.

1925 senelerinde bile çok dindar bir adamdım. Vakti anemin dini benim düşüncelerimi tamamen içine alamıyacak derecede dardı. Bununla beraber, bu dinin bana verdiği düşünceler daima zihnimde kalmıştı. Esasen babam da rahipti.

Dindeki her şeyi vazih görmek arzusunda idim: Ben neyim? Etrafımdaki dünya nedir? Sebep ve netice dedikleri şeyler nedir? Allah nedir? Bunları bilmek, öğrenmek istiyordum.

Daima düşünmüştüm: Bence hayat iki plân üzerinde meydana gelir. Biri maddi plân, diğeri manevî plân. Esasen hayatta en büyük gayem heykeltraş olmak değildi; bu düşündüğüm meseleler üzerinde hakikati bulup ortaya çıkarmaktı.

(Devamı var)

Pamuk Piyasasına Bol Mik-tarda Mal Geliyor

İstanbul piyasasına muhtelif pamuk yetiştiren bölgelerimizden ihraç edilmek üzere mal gelmeğe başlamıştır.

Bu cümleden olarak dün piyasamıza İğdirden uzun lifli 1500 balye pamuk gelmiştir.

Bu mallar derhal yerli fabrikalar tarafından müşteri bulunmuştur. Almanya son bir kaç gün zarfında muhtelif mıntakalardan olmak üzere 200 ton pamuk almıştır.

KURUN

İLAN ÜCRETLEŞİ

İcarenet ilânlarının santim - satırı son - dan itibaren ilân sayfalarında 40, iç sayfalarında 50 kuruş; dördüncü sayfada 1, ikinci ve üçüncüde 2, birincide 4, başlık yanı kesmece 5 liradır.

Büyük, çok devamlı, klışelî, renkli ilân verenerlere ayrı ayrı indirmeler yapılır. Resmî ilânların santim - satırı 30 kuruştur.

Ticaret mahiyette olmayan küçük ilânlar.

Bir defa 30, iki defası 50, üç defası 65, dört defası 75 ve on defası 100 kuruştur. Üç aylık ilân verenerlerin bir defası bedavadır. Dört satırı geçen ilânların fazla satırları beş kuruştan hesap edilir.

—ane hizmet kuponu getirileri 20 cük ilân tarifi yüzde 25 indirilir.

KURUN hem doğrudan doğruya, kendi idare yerinde, hem Ankara caddesinde Vakıf Yurdu altında KEMALEDDİN İREN ilân bürosu eliyle ilân kabul eder (Büro'nün telefonu: 20335)

RADYO

Perşembe 10—11—938

Saat 12.30 Müzik, (muhtelif türkçe şarkılar), 13 Saat ayarı ve haberler, 13.10 - 14 Müzik (küçük orkestra), Zampa - uvertür - (Herald), Le petit Duc operetinden, potpuri (Lecoeq), Walzerlied (Mamel), Bala (W. Noak), Des künigs soldaten - marş (R. Kattnigg), Liebesleid (Engel Berger), 18.30 Müzik (Balkan oyun havaları), 19 Konuşma (köylü ve ziraat saati), 19.15 Saat ayarı ve haberler, 19.25 Müzik (incesaz fasıl), 20 Müzik (oda müziği), Piyani (Ferhunde Erkin), Viyolonist (Necdet Atak), Bestekâr piyanist (Ulvi Cemal Erkin), Piyano ve keman için sonat (Ulvi Cemal Erkin) piyano sesleri (Necil Kâzım), Piyano solo sonat, 21 Saat ayarı ve haberler, 21.10 Müzik (Yurt havaları), Orta Anadolu ve Rumeli havaları, 21.45 Bir dram Uyu, yan kadın (Yazan Andre de Lore) Türkçe çeviren (Ekrem Reşit), 22 Müzik (radyo orkestrası Şef: Hasan Ferit Alnar), Prometheus uvertür balet (Beethoven), Balet suiti (Lullî Motil), Preziosa uvertür (Veber), Si J'etais Roi uvertür (Adam), Kaiser Valzer (J. Strauss), 23, Müzik (Opera Pl), 23.45 - 24 Son haberler ve yarınki program.

Yabancı Radyolardan Seçilmiş Parçalar

OPERA ve SENEONİ KONSERLERİ: 9.10 Hamburg: Macar Rapsodisi Liszt, 10. Hilversum 2: Hayon: Mozart, 10. Brüksel 1: Peer Gynt (Grieg), 11. Brüksel 2: Mozart, De Vocht, 11 Brüksel 1: aykovski, 12 Berlin Haydon, Mozart, 1. Frankfurt, Wagner.

ODA MÜSİKİSİ: 6. Londra (N.) 7.20 Breslav, 8.35 Bükreş, 11.15 Stokholm, 12.10 Brüksel 1 (Piyano, Mozart ve Beethoven).

PİYES ve KONFERANSLAR: 5.45 Radio Paris: Don Garcia de Navarre (Molier)

10.30 Paris PTT. Le Revolte (V. de Lisle Adam)

10.30 Londra (N). Adriyatik, 11.25 Strasburg: Sulb (Aristofanes).

HAFİF MÜSİKİ: 5. Frankfurt, 7.10 Hilversum 2, 8.15 Varşova, 8.25 Budapeşte (Çigan orkestrası) 9.15 Frankfurt. 12.5 Varşova.

KABARE ve VARYETELER: 9.30 Sottens; 10.20 Londra (R.); 1 Posta Parisien.

DANS MÜSİKİSİ: 6.45 Hilversum; 11.25 Londra (N.) 11.30 Sottens; 12.15 Roma; 12.25 Londra (R.)

LIMANDA

BUGÜN KALKAKAK VAPURLAR (Ankara — 12 Karadenize), (Uşar — 9.30 İzmir) (Marakaz — 16 Mudanyaya) kalkacaktır.

GELECEK VAPURLAR (Ege — 12.30 Karadenizden), (Mara — kaz — 11.35 Mudanyadan), (Bartın — 8 Ayvalıktan), (İzmir — 10 İzmirden) gelecektir.

Dünkü Hava

Hava yurdun doğu, cenubu şarkı Anadolu ve Karadeniz kıyıları bölgeleri ile kışın men de orta Anadolu'da çok bulutlu ve mevsiz yağışlı, Egede az bulutlu, diğer yerlerde bulutlu geçmiş, rüzgârlar, Karadeniz kıyılarına' garbi diğer bölgelerde umumi, yelle şarkı istikametten orta kuvvette esmiştir. İstanbul'da hava az bulutlu geçmiş, rüzgâr cenubu garbiden saniyede 1 — 3 metre hızla esmiştir. Saat 14 de hava tazyiki 763.1 milimetre idi. Sühnet en yüksek 42.2 gölgede 15.0 ve en düşük 43 san. tigrat idi.

15 Yıl Evvel Bugün

Lozan muahedesinde kabul edildiği gibi adliyemizin asri bir hale ifrağında rey ve mütaalelerinden istifade etmek üzere Avrupa şehirlerinden beş tane mütehassıs cel. bedilmesi kararlaştırılmıştır.

İşaretler:

Darülfünundan
üniversiteye

Istanbul Darülfünunundan, İstanbul Üniversitesine geçiş kuru bir ünvan tebdili değildir. Ortada gerçekten iki zihniyet, iki anlayış tarzı vardır. Biri tarih olan, öteki yaşayan. Tarih olan darülfünun ile yaşayan, teneffüs eden üniversite arasında gerçekten bir devrin enkazı yatmaktadır.

Darülfünun plâtförmü olmıyan, milletin münasebeti olmayan bir milletin hayatı ile rabta kurmamış olan hulyaya benzer bir müessesesidir. Muhakkak ki, bu darülfünun kürsüleri, bu memlekete faydalı adamlar da vermiştir. Bunlar kendi kabiliyetlerinin, şahsiyetlerinin adamları idi. Milletçe, kütütle darülfünunun ne manası idrak edilmiş ne de ihtiyacı duyulmuştu. Bu sebeptendir ki değerli mensupları ancak kendi hüviyetleri ile şahsiyet sahibidirler.

Bunu daha iyi izah için bugünkü Üniversitenin plâtförmünü tetkik etmek gerektir.

Üniversite, milletin makineleşme, kültürleşme, sanayi hareketlerini hamlelendirir ve müsbet ilme doğru ilerleme davasının gerçekten ileri karakolluğunu yapmaktadır. Müsbet ilim bir kıymettir. Halbuki dün müsbet ilim, sadece bir lükstü. Teknik bilgiler bir lükstü, çünkü ithalâtçılıkla yaşayarak bir memlekette sanayi tekniği ancak resimlerde görülür, kitaplarda roman gibi okunurdu.

Katiyet, vuzuh ruhlar için bir lükstü. Çünkü ruhun kuvveti ancak sükkunda aranır.

Bugün hayatımıza kadar giren ilim ihtiyacı, teknik bilgi zaruretini üniversitenin ruhunu teşkil etmektedir.

Bu ruhun dört senede 305 telif, 138 tercüme eseri Türk münevverinin eline vermesi onun mahiyeti, kudreti hakkında bir fikir vermeğe kâfidir.

SADRİ ERTEM

Tarihten bir yaprak

Tecrübeye kurban
olmak

Yazan: Niyazi Ahmet

Tanzimattan sonra İstanbulda birçok komik hâdiseler olmuştu. Bunların en enteresanı şu:

Askeri zabitanın Kuruçeşme-i Hasan Bey ile Avni Beye bir Ramazan günü setre pantolon giydirip çarşıya salıvermişlerdi.

Bunda hiç bir tuhaflık yoktur, diyeceksiniz. Hayır.. Tuhaflık değil, akla gelmeyecek garabet vardır. Çünkü o vakte kadar setre pantolon kullanılmıyordu. Bu iki zata tecrübe olsun diye giydirilmişti. İşin fenası, Hasan Bey ile Avni Bey yeni kıyafetle çarşıda dolaşırken takip edilecekler, hal-kin bu yeni kıyafet hakkında ne düşündüğü, ne söylediği anlaşılacaktı.

Tabii hiç görülmeyen kıyafet, softalara iyi görünmemiş, garip kıyafetler, hiddet, asabiyet ve nefreti uyandırmıştı.

Şimdi ne olacaktı?

İki arkadaş daireye döndükleri vakit birine:

— Sen izmîte nefyedildin..

Digerine:

— Sen de Bursaya nefyedildin..

Dediler.

Kabahatlerini tarih şöyle kaydediyor:

"Kuruçeşmeli Hasan Bey ile Avni Bey nihari Ramazanda alenen ekle sürpten maada diğer kebaire irtikâp eyledikleri sebebiyle birisi Izmide, diğeri Bursaya nefyolunmuştu.."

O vakit her şeye nark konmuştu. Vergi almak için akla gelecek her şey düşünülüyordu. İhtisap resminin artması için bir tahmishane yapılmıştı. Bura'ın kahve başka yerde öğütülüp satılmazdı.

Selim adında biri bir çift çedik çabucu narktan 60 para fazlaya sattığı için çerhal Bozcaadaya nefyedilmişti.

Orman Üzerinde Kayak
Sporu

Kar olmyan yerde kayak sporu yapılır mı?

Evvelâ imkânsız gibi görünen bu spor, bugün tahakkuk etmiş bulunuyor: Fransanın Arkaşon vilâyeti civarında kar olmadıkça halde kayak sporu yapılmaktadır ve bu sporun meşhur bir şampiyonu bile vardır...

Burada karlı dağlar yerine ormanlardan istifade ediyorlar. Kayakla bir tepeden atlıyan sporcu, geniş, sık bir çam ormanının üzerine düşüyor, ve bu çam dallarının üzerinden kayıyor.

Şüphesiz ki, bunun için, ormanın gayet sık olması ve ağaçları arasında geniş aralıklar bulunmaması lâzımdır. Aksi takdirde sporcu ağaçların arasına yuvarlanarak tehlikeli bir âkıbete sürüklecektir.

— Efendiciğime söyleyeyim... nerede kalmıştık?

Memleketimizin ilâç
servetleri

Yazan: Naşit Baylav

Hayat bizler için tabiatıyla kıymetlidir. Başımız, dişimiz, her hangi diğer bir yerimiz ağrıdığı zaman doktora, oradan da ecza-hanelere koşarız. Hayatımızın ağrılarını dindiren bu ilâçların, bugünkü vaziyette, hemen kısmı âzamı Avrupadan ve bilhassa Almanyanın gelir ve memleketimizden her sene milyonlarca lira harice çıkar.

Biz, acaba, bu ilâçları burada yapamaz mıyız; bu ilâçları yapacak iptidai maddeler, Türk vatanının sinesinde mevcut değil midir?

Üzerinde uzun seneler uğraşığım bu mesele hakkında birkaç söz söylemek istiyorum.

Eczahanelerde, lâboratuvarlarda kullandığımız eczaların iptidai maddelerinin bir kısmını Avrupa bizden çeker, onu işler, imal eder ve sonra bize daha yüksek bir fiatle satar ve bu suretle büyük bir kazanç temin eder.

İlâç, iptidai maddelerinin mühim bir kısmı memleketimizde vardır. Fakat, maalesef bu sahada esaslı tetkikler yapılmamıştır. Memleketimizdeki ilâç iptidai maddelerinin ekserisi nebatidir. Zaten ilâçların yüzde 90'ı da nebatî maddelerden yapılır.

Bu büyük servet menbaı, memleketimizin garp, şark, cenup ve şimal mntakalarında göze çarpmaktadır. Orta Anadolu bu hususta fakirdir.

Garpte: Izmir ve havalisinde Meyankökü ve sıcak memleketler nebatlarından Günlük, Straks, Anason gibi mühim nebatlar vardır. Bu mntakada sıcak memleketlerde yetişen ve bugün 3 büyük fabrikasyonlara yol açmış olan diğer nebatlar da yetiştirilebilir.

Şarkta, Erzurum, Van, Kars ve havalisi gibi mntakalarda henüz derin tetkikler yapılmamış olmakla beraber, bu havalide, hüdayinâbit olarak Absent, Belladon, Yüskiyan gibi tababette çok miktarda kullanılan nebatlar yetiştirilmektedir.

Şimalde: Trabzondan başlıyarak, sahili takiben Karadeniz boğazına kadar olan mntakada mühim servetlerimizden meselâ: Fujermal'i zikredelim.

Bugün bu nebat, tababette, baytarlıkta mühim bir mevki almıştır. Bilhassa tababette tenya düşürmek, baytarlıkta ise, koyunlardaki keleş hastalığına birebirdir.

Cenupta: Bu mntakada garp havalisinin yetiştirdiği nebatlarla, sıcak memleketler nebatlarının bazılarında tesadüf edilmekle beraber bura ikliminin pek müsait olmasından dolayı gerek sinai ve gerekse tıbbi birçok nebatlar vardır ve yetiştirilebilir.

Tababette kullanılan ilâçlardan: Datma.

Görülüyor ki, memleketimizin her tarafında büyük servetler vardır. Mevcut olanlarla, yetiştirilebilecekler üzerinde verimli ziraat yapılabilir ve yapılmalıdır. Bu yağıldıktan sonra, bu yerli maddeleri işleyecek fabrikalar kurulabilir.

Türkiye Cumhuriyetinin tesisindenberi, her sahada olduğu gibi bu sahada da büyük bir uyanıklık vardır.

Hariçten getirilen ilâç iptidai

maddeleri, memlekette müstahzar haline getirilmektedir. Meselâ: 8 - 10 sene eveline kadar adedi otuz geçmiyen yerli müstahzarların adedi bugün (2500) ü geçmektedir.

Bu sahada büyük inkişaf, ancak ve ancak ispençiyarî nebatların memleketimizde yetişenlerini işlemek ve yetiştirilecekleri de zer etmekle mümkündür.

NAŞİT BAYLAV

Bir hayvanat
bahçesinde iki
heyecanlı gün
Dişi bir şimpanzenin
yavrusunu diğer bir
şimpanze kaçırdı

Luizyanada Niyu - Orleans şehri hayvanat parkının bekçileri, geçende tam 2 gün müddetle heyecan geçirmişlerdir; geçirdikleri heyecanın sebebi de, bir çocuk kaçırma hâdisesidir.

Fakat bu defaki hâdises, Amerikada gansterler tarafından parakoparmak maksadiyle yapılan kaçırılardan ayrı bir husustur; bir kere çocuk tâbiri alay için kullanılıyor; çünkü kaçırılan bir şimpanze yavrusudur. Dişi bir şimpanzenin yavrusunu, başka dişi bir şimpanze kaçırmıştır.

Kaçıran dişi, kendisinininkini bundan 2 sene evvel kaybedince, daima mahzun bir halde oturup kalktığı, bir köşeye çekilerek derin derin düşüncelere daldığı görülmüştür. Luizet diye tanınan bu dişi maymun, kayırbından sonra kendisini bir türlü avutamamış, müsait bir fırsat zuhur edince de, kendi cinsinden bir ananın doğduğunu kaçırarak, içinde bulunduğu kafese götürmüş ve hiç kimsenin içeriye girmesine, kendisine ve ona sokulmasına müsaade etmemiştir.

Ancak küçük kendisi emzirip besliyemediğinden, küçüğün ölme tehlikesi başgöstermiştir. Öte yandan, elinden zorla alınmasında davranıldığı takdirde, küçüğü vermektense öldürmesinden korkulmuştur. Bu cihet gözönünde tutularak, bir hilye başvurulmak tasarlanmış, tadı damağında kalacak yiyecekler gösterilmek suretiyle, kendisinin bunları almak üzere her iki kolunu da kafesin demir parmaklıkları arasından uzatmasını temin cihetine gidilmiştir.

Bu sırada 8 kişi, ellerinde lasso

Dert, derman

Kadıköy, Yeldeğirmeni: F. R. Yirmi iki yaşındayım. Daktiloyum. Çalıştığım müessesede bir muhasebeci var. Onun, bütün maaşını, emmi almıyor. Yaşadıkça, tersine, işimden çıkarabilir.

Kendisi otuz sekiz yaşlarında. Evli ve bir de çocuğu var. Çirkin bir adam değil. Bir seneye yakın dır, beni bir türlü rahat bırakmıyor. Yaptığı teklifler, gayrimesuru değil, karısı ile ayrılıp benimle evlenmek istiyor. Son günlerde kadar işi idare ettim. Ona karşı bir zaafım da yok değil. Fakat bir türlü bir aileyi bozma cesaretini kendimde hissedemiyorum.

Bana bir yol gösterebilir misiniz?

Şimdiye kadar, bütün mânasizle vicdanî bir hareket yapmışsınız. Bundan sonra yapacağınız şey şudur: Kendinize bir başka yerde iş arayıp bulmak, ve oradan ayrılmak. Fakat diyeceksiniz, bugünlerde iş bulmak kolay mı? Değil. Lâkin bu, teşebbüsünüze mani olmamalıdır. Sizin gibi kalbi temiz bir kıza, elbette talih yardım eder. Bir şey bulamazsanız, bize, sarih adresinizle yazınız. Biz de çalışalım.

DERTSİZ

denilen kementler, beri yanda hazır duruyordu; kollar uzatılınca bu kementleri savurup sıca-caklar, kolları demir parmaklıklara kıştırıp bağhyacaklardı.

Bu manevra muvaffakiyetle neticelenmiş, küçük, kolları bağlanan şimpanze tarafından ayakla-riyle yanında alıkonulmuşsa da, alınabilmiş ve maymun anasına geri verilmiştir.

Luizet, bağırıp çağırılmış, tepinmiş, bağları çözüldünceli elleriyle göğsüne vura vura, dövmüş tür. Şimdi de gene mahzun mahzun kafesinde oturmaktadır.

Küçükle anasına gelince, onların sıhhati yerindedir!..

Günün Akisleri:
San'at müzesi-
ne girecek
eşya

Zaman zaman bir sanat müzesi kurulmasından bahsederiz. Meşhur kalem sahibimiz kaemlerinden başlayarak kullandığı diğer bazı eşyayı, pek sevdiği kitaplarıyla birlikte böyle bir müzenin camkânlarında saklayalabiliriz.

Son defa münekkît İsmail Habip ile şair Ahmet Hamdinin Abdullah Efendi lokantasında bir-sirleriyle çekişirlerken çatışmaya başladıklarını görünce, müstakbel sanat müzesine yeni birtakım malzemeler daha konulabileceğini düşündüm:

Bunların başında bittabi "sopa", gelecektir.

Sopa... ve altında şöyle bir yazı:

"Yukarda gördüğünüz değnek- le filân tarihte filân muharrir, filân romancının kafasını patlatmıştır.."

Bunu okuyan ziyaretçilerin bir kısmı içinden vah edecek. Bir kısmı da o romancının bütün hayatınca yazmış olduğu saçmaları düşünerek: "Oh, pek iyi etmiş!..", diye sevinecektir.

...

GERÇEKTEN ÖYLE Mİ?

"Ansiklopedi, bir münekkidin işini yüzde yüz çabuklaştırır. Fakat heyhat!.. Onu, iki misli tufoylu eder.."

İngilizce Niyuz Kronik gazetesinde Timoti Şay isimli bir muharririn yazısından aldığım bir fıkraya Nurullah Ataç dostumun derin bir cevap neğrecekğini ümit ediyorum.

HIKMET MUNİR

Haberiniz var mı?

Tilki ile karga
hikâyesi

Bay Hitlerin "Mein Kampf", isimli bir eseri olduğunu herkes işitmiştir. Belki okuyanlar da vardır. Bu eser, Bay Hitler tarafından iktidar mevkiine gelmeden yazılmıştı. Sonra, eski nüshaları toplatıldı. Bazı parçaları değiştirildi. Daha sonra yeniden tashih edildi. Hülâsa, eser, öyle bir hale gelmiş ki, ilk tab'ını okuyanlar, şimdiki nüshası ile, arada büyük ucuz bir fiyatla satılıyormuş.

Meselâ, Fransız gazeteleri, şimdiki buna dair mühim bir mesele üzerinde durmaktadırlar. "Mein Kampf", eseri Fransızçaya tercüme edilmiş ve 4 frank gibi gayet ucuz bir fiyatla satılıyormuş.

Fakat bu eserde, vaktiyle Fransızca aleyhine sarahatle yapılan ithamlar yokmuş, ve eseri okuyan Fransızlar, rahat uyuyabilirler kanaatine varıyorlarmış. Bu belki yalan, belki doğru.

Eğer yalan ise, Mein Kampf'ın aslı basılarak isbat edilebilir. Doğru ise, demek Bay Hitler, fikirlerini değiştirmiş.

Cephelerde sükûnet

İki gündenberi, Ahmet Hamdi Tanpınarla İsmail Habip Sevilik arasında yeni bir hâdises olmamıştır.

Diğer münekkît ve muharrirler arasında da bir çarpışma olmamıştır.

Bütün cephelerde sükûnet hüküm fermandır.

Küçük hikâye:

Sevgilim yalnız sensin

Çeviren : Muzaffer Acar

— Demek Andre tamamen karar verdin, beni götürmek istemi yorsun öyle mi?

— Marceline, sevgilim, bu seni götürmek istemediğimden değil, buna muktedir olmadığım dan... Seyahatimin öyle bir cephesi var ki, nasıl anlatayım.. resmi.. tamamen şahsi işlerim haricinde görmeğe mecbur olduğum kimseler de var... Hem takdir edersin ki.. bir ecnebi memleket te.. bilirsin, eğer kabul olsaydı çok bahtiyar olurdu. Düşün, senden üç ay müddetle uzak... Benim bütün bahtiyarlığım burada, bunun böyle olduğunu sen de biliyorsun değil mi?

M. Labanne otuz beş yaşlarının olgun güzelliği içinde baştan çıkartıcı, sık ve daima kendinden emin hâkim sözleriyle biraz da şaşkın hareketleri yüzünden anlatmak istediği güzel yuvanın dekorunda muvaffak olamıyordu.

Karşısında oturan güzel kadının siyah gözlerinin altından gençleri anlaması, onu rahatsız ediyordu:

— Yalan söyleme, dedi. Sen, yalnızca benim seninle birlikte gitmemi Charlotte'ın duyacağından korkuyorsun.. Bu saflıktır.. Onun hiç bir şeyden haberi olmayacak.. Paristen beraber hareket etmeyeceğiz.. Kimse şüphelenmeyecek. Ve sen bunu benim için yapabileceğini zannetmiyorsun? Merak etme benim müsterek hayatını karıştıracak değilim.. ben yalnızca seni seviyorum ve bu sevgimi kendime saklıyorum. Fakat sen benim bir gün başka şeyler isteyebileceğimi mi zannediyorsun? Dulum, belki bir gün hayatımı yeniden kurmağın düşünüyü mü zannediyorsun?.. Hayır.. senin metresin olmağın kabul ediyorum.. Yalnız, görüyor sun ya Andre, aşkına bağlanmadığın, benim için hiç bir fedakârlığa katlanamayacağın aklıma gelmesin.. Buna dikkat et..

Sustu. M. Labanne sebebiyet verdiği anlaşamamazlıktan müteessir, sevgisini ihzar eden itirazlarda bulundu, ve akşam üzeri evine dönmek üzere müsaade alınmaya kadar bir daha bu seyahatten hiç bahsetmediler.

M. Andre Labanne çok düşünceli idi.

Kumral, berrak ve sevimli Charlotte yedi senedenberi meşru ve alelade (eğer bu kelime böyle iyi yetişmiş bir kadın için de kullanabilirse) arkadaşlığına, esmer, canlı ve ateşli Marceline ise iki buçuk senedenberi öğleden sonralarını hasrettiği gayri meşru arkadaşlığıydı. Her ikisini de biraz ayrı şekilde, fakat aynı samimiyetle severdi.

Alicenap bir kalbe ve doğru lük hislerine sahip olduğu için Marceline ile alâkalarının başlangıcında, hiç bir kusur atfedemeyeceği güzel Charlotte için teessir duymuştu.

Sonra kendisini bu kadar seven ve başka bir kadının kocası olmasını da kabul eden sevimli Marceline hesabına müteessir olmuştu. Bu Marceline için çok zor idi. Charlotte onun aldığı ihtiyatkar tedbirler sayesinde hiçbir şeyden habersiz ve mesut idi. O her zaman her ikisinin de bahtiyar olmasını ne kadar istemişti. Şimdi kendisi çok bahtiyardı. Bu mühim, avantajlı ve bilhassa elzem olan bir seyahat idi ve eğer M. Labanne, Şarlotte veya Marceline ile birlikte olabileceği daha istifadeli olacaktı.

Fakat o ne biri namına da diğerini götürüyordu. Eğer Charlotte'ı götürür ise Marceline çil-

gına dönerdi, Marceline'i götürdüğü takdirde Charlotte bunu haber alırsa büyük bir rezalet çıkartır ve ayrılırdı.. Onun halim hali kıskançlık ve enerjiden mahrum değildi.

Şu halde M. Labanne yalnız başına gidecekti. Bu feci idi ve bunu her iki genç kadına da kabul ettirmeğe mecburdu. İşte asıl mühim meseleyi, bilhassa Marceline ile yüz yüze nasıl halledecekti.. Acaba terkedildiğinden müteessir olarak başka bir sevgili bulmayacak mı idi? Bu düşünce M. Labanne'i çıldırtıyordu. Biran düşündü. Marceline onu seviyordu. Ona bağlıydı.. Eğer sevildiğinden emin olur ise ona sadık kalır ve sabrederdi.

Akşamleyin şehirden Charlotte ile yemek yerken M. Labanne boş bir vakit bulamadığından ancak ertesi günü çalışma odasına kapandı. Birkaç gün sonra Fransayı terkedeceği sırada postaya vermek üzere mektup yazmağa koyuldu.

Kullanacağı kelimeleri dikkatle tartıyordu ve hassas Marceline'i şiddetli heyecana sevk etmesini çok iyi biliyordu:

“Sevgilim, sen.. benim büyük, yegâne aşkım.. beni büyük, benim için yalnız sen varsın, ve ben gençliğimin sevimliliğinin ve fakat kadınlığının muazzam dekoru içinde seni bulduktan sonra yaşadığımı anladım. Bilmelisin ki sevgilim, ben yalnız seni sevdim; ve seni seveceğim, seni beraber götürmediğim için bana kırılmıştın.. Ah sevgilim, ben senden daha çok mustaribim.. Belki bunu sana daha iyi anlatamıyorum.. Yanında olduğum zaman aşktan sarhoş olarak ne düşündüğümü bilemiyorum. Fakat vapura binerken postaya vereceğim bu mektup sana aşkımı taşıyacak ve ayrılığında sevgimi yaşatacak tır.

Benden aslâ şüphe etme.. Eğer senin ihtirasların bazan beni senden uzak göstermiş ise emin ol ki sevgilim bu bir görünüşüdür.. Yakında ve uzakta yalnız sen varsın..”

M. Labanne tekrar durdu. Odanın kapısı açılmıştı.. Ancak mektubu kurutma kâğıdının altına koymuştu ki karısı içeriye girdi. — Andre, çabuk seni telefonundan istiyorlar; dedi.

M. Labanne alelacele telefonun bulunduğu galeriye doğru yürüdü. Seyahatine ait mülâkat uzun sürdü.

M. Labanne başladığı mektubu fena sakladığını ve karısının da çalışma odasında kalmış olduğunu hatırlama gelince mükâlemenin sonunu tamamen dinlemedi.

Gittiğinden daha acele yazıhaneye döndü. Feryadını zor zaptetti. Karısı, Marceline'e yazdığı mektubu bitirmek üzere idi. Bir adım attı.

— Benim küçük Şarlotte'um.. Karısı ona döndü ve karışık bir yüzle:

— Ande, sevgilim. Demek seni beni bu kadar seviyorsun..

Ve derhal hatırladı. Mektuba isim koymamıştı. Karısı kendisi için zannediyordu.

Şarlotte heyecandan kekeliyerek devam etti:

— Bilmiyorum. Zannediyordum ki sen beni ihmal ediyordun ve başkalarını düşünüyordun.. Seni kıskanıyordum. Ne yapacağımı bilmiyordum.. fakat bu mektup, oh bu mektup.. Evet sevgilim sen yokken sevgin benimle yaşayacak.. Ve bu ayrılışın, beni ne kadar sevdiğini öğrettiği için beni

Termometrelerde civanın fokur fokur kaynadığı sıcak günler bitti. Beyazıt caminin dibine kocaman ağaçlarıyla bağdaş kurup oturan (Küllük) de bütün yaz Florya plajını kıskandıran serinlikten artık şikâyetler başladı. Romatizmalarının baskımına uğramak istemiyenler yavaş yavaş bu diyardan göç ediyorlar.

Küllük dedikleri bu meşhur kahveyi bilmiyen ve ondan bir yudum içmiyen münevver pek te kâfi derecede aydınlanmış sayılmaz. Bunun içindir ki; Küllüğü Üniversitenin serbest mevzular talim eden bir şubesi saymak ve cibedendir. Zaten duvarların dibinden yolun kenarına kadar uzanan iskemlelerde serilip serpilen tahsil müdâvimlerini, aynı ağacın altında ve aynı grup dostlarıyla sohbetleşen üstatları günün istediğinin saatinde burada bulmak mümkündür.

Her dalı birbirini kucaklayan bu ağaçların dibinde dostlar da birbirini kucaklar görünürler ama; bu görünüşe pek de aldırış etmek doğru olmaz. Çünkü biraz sonra münakaşalar soyunup dökünüp ağız kavgası kılığına girebilirler. Bir tarafta caminin kalın duvarları birbirine şaşırtma veren zikzaklarıyla avludaki musalla taşına kadar varır ve üstünler, — bilhassa öge üzeri — meşhur lokantada yemek yiyenlerin lokmalarını boğazına dizen birkaç cenazesi de eksik olmaz.

Garsonları açık göz ve hamar adamlardır. Hele hafızalarına hiç diyecek yoktur. Düne kalan bir tek kahve parasını bile sektirmezler. Burada herkesi ismiyle hattâ arkadaşlarıyla birlikte tanırlar. Şayet bir gün herhangi bir dostunuzun soyadını unutursanız size bunu da hatırlatmaları mümkündür. Buraya Küllük derler ama; etrafta bir taş kırılmaz bile görmezsiniz. Her taraf silinip süpürülmüştür. Kül denilen nesneyi içeride kahve mangalından başka yerde bulamazsınız.

Bugün yelpazeler gibi sallanan ağaçların dibinde ceketimin önünü iliklememek hastalığı davet olacak. Bununla beraber üstat Yahya Kemal düğmelerini gözümüş, iskemlesinde yine bir türlü rahat oturamıyor. Heyecanla konuşuyor, kolu ara sıra yaslandığı bastonundan kayıyor. Yanbaşında Rifkî Melûl vevdinde dinliyor; bununla beraber üstadın üstüne yıkılmaması için de bir hayli tetiktedir. Henüz intişar etmemiş şürlerinden birisini cep defterine kaydettiğini söyleyen bir zata; üstat, titizliğini gizlemeğe lüzum görmeden:

— Aman azizim! Göreyim! Sakın yanlış bir tarafı olmasın! diyor. Biraz sonra Nurullah Ataç Sabahattin Eyüpoğlu hararetle bir tavla maçına boşuyorlar. Bu alelade tavla oyununa benzemez. Ucunda (Verlain) in yeni bir edisyonu var. Tabii her defasında olduğu gibi Haşet kitapçısını ziyaret Sabahattine düşüyor..

Şu tavla oyunu da son senelerde bir salgın halinde.. Nisbeten daha tenha bir köşe seçen Üni versiteli bir bayanla; boyunbağsının rengine bir türlü isim bu-

öyle bahtiyar etti ki!

Ve hıçırıklarla sözünü bitirdi.

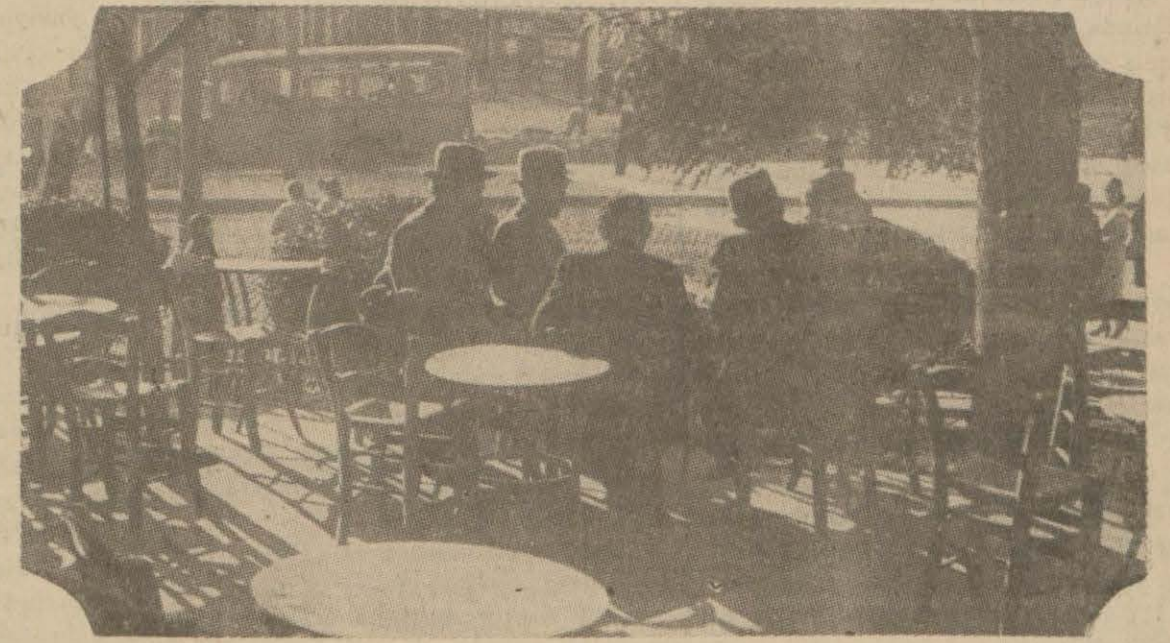
Andre düşünüyordu:

“Hakikaten bahtiyar.. Herşey yoluna girdi.. Artık şu zavallı Marceline'i rahatça götürebilirim..”

KÜLLÜK

Beyazıtın küllük denilen kahvesi üniversitenin serbest mevzular talim eden bir şubesine benzer

Daima aynı ağaç altında ve aynı grup

lup da takamıyacağım genç bir adam zarlarmı Acem lisaniyle isimlerini pek berecemiyorlar ki: Şeşbeşe altıbeş, sebaidüye üçiki dediklerini duyuyorum.

Tarihçi Mükrimin Halili bekliyenlerin gözleri yolda kaldı. İçlerinden bir gözcü, üstadın Ak-saray caddesinden yelyeperek yelkenkürük sökün ettiğini müjdeliyor. Kahvenin antresinde bermutat şapka ile mahut el çan tasını garsona teslim edip tarihe karışır gibi iskemlelerin arasına karışıyor.

Fikret Adilin çok mühim işleri olmasa Küllüğe pek rağbet etmez. Geldiği zaman da Ahmet Hamdi Tanpınarla bir şiir ve şair münakaşasına tutuşurlar. Havadan takım takım çamaşurlar ortaya iner. Tabiiyle bu tutuşma neticesinde bir taraf yanıp kül olur. Böyle münakaşalarda kül olanlarla, bu serbest kurlara sık sık devam edip imtihanlarda kül olanlar o kadar boldur ki: insan buranın halini görüp dinledikten sonra pek yadırgamaz.

Kahvenin en tenha bir köşesi. ni seçen ressam Bedri Rahminin günlük hayatında fasıla görmek mümkün olamıyor. Fırçayı bırakıp kaleme sarılıyor. İşte yine daima kaşının üstüne düşen kâh-küllünü düzeltmeğe vakti yok. Bir şeyler yazmakla meşgul.

((Küllükname) si buralarda dalbudak salmıştır. Merak edenler bunu lokantaya bitişik berber dükkânının aynasına takılı olarak bulabilirler; ama bu kalabalıkta kendisini bulmak biraz güçtür.

* Buranın sırnaşık dilencileri pek meşhurdur. Üstü başı yırtık yırtık, daima çorapla yürümeği âdet edinmiş genç bir dilenci hareketlerini sakat ve uyusuk bir tempoya ayar ederek bu arkadaş gruplarının başına dikilir. Hiç olmasa bir yirmilik koparıncaya kadar mırıldanmaya devam eder. Hepsinde de aynı ısrar ve aynı tekrar görülür. Kimbilir belki de burada dinlenenleri; hayatını böyle oturduğu yerde kolayca kazanıveren birtakım tufeyli insanlar telâkki ediyorlar.

Küçük bir kız çocuğu da mukavva bir kutu içine yerleştirdiği on beş tane şekerini herkese uzata uzata dileniyordu. Bir Üniversite talebesi çocuğu yanına çağırır ve yediği çikolatadan birazını da ona uzatır. Onun sıçrayarak büyük bir sevinçle koşmasına dikkat eden Küllüğün kadın kestanecisi orada oturanlara dönerek:

— Çocuk! dedi. Güzel bir şey gösterdiniz mi hemen koşar gelin!

Sonra; gayet tabii olarak:

— Kadınlar da böyledir! diye ilâve etti ve herkesi güldürdü.

* Müşterilerini hiç unutmıyan vefakâr bir kitapçı vardır. Kucağında bir yağm örümcekli kitaplarla dolur. Okudukları şiirlerle

— Kaça bu kitap?!
— Beş kuruş!
— Al şu lirayı!
Kitapçı üstünü vermek için avucundaki paraları sayıyordu. Yine aynı mağrur eda ile:
— Bırak! dedi. Kalsın! Bu kitap yüz kuruştan aşağı satılmaz. Bu kahvede çalgı yoktur. Fakat bütün gün caddenin karşı yakasındaki sıra kahvelerin operörleri cazır cazır işler.. Davulun sesinin uzaktan hoş geleceğine inandıran darbimeselin; çalınma çalma bir def halini alan plâklarla foyası meydana çıkıverir.

— Bu Örümcek Ağını karşıda oturan baya götür! dedi. Kendisi (kitap) meraklıdır. Ne zamandır bu eseri arıyordu.

İhtiyar kitapçı işin şaka olduğunu sezer gibi idi. Maamafih bir defa götürüp göstermekte mahzur görmemiş olacak ki o tarafa doğru acele acele yürüdü. Şair evvelâ kendisine uzatılan kitaba lâkayt bir gözucu ilâştirdi. Daha sonra oraya büsbütün takılıp kaldı. Yüksek ve sert bir tonla sordu:

— Arif Kaptan

Görüp Düşündükçe
Muharrir ve hayvan meselesi

Falih Rifkî Atay, (Yedi Gün) e yazdığı bir tefrikada bizle muharriri "hemcinsini yiyen garip bir hayvan!.. diye tarif etti.

Hayvan kelimesine eski mantıkçıların gözü ile baktığına şüphe yok. Çünkü kendisinin de içinde bulunduğu bir zümreye, başka türlü bu sıfatı veremezdi. "Hayvan, sözü hakkında bu küçük "şerh,, i yaptıktan sonra, tarifi içindeki manaya girebiliriz.

Muharrirlik, gerçekten böyle kara bir alın yazısı taşıyor mu? Doğrusu buna hayır diyebilmek için, hem kör, hem de sağır olmaktan başka çare yoktur. Bizde muharrir, arkadaşının devrilmiş gövdesine basmadan da yükselebileceğine inanmaz.

Dikkat ederseniz, işe ilk atılanların da büyüklere küfürle, büyükleri inkârla görünmeğe çalıştıklarını görürsünüz.

Deviremediklerinin üstüne tirmanarak bücür boylarını yükseltirler. Yanyana çalışanların da birer cambaz gibi zaman ve fırsat terazisi kullandıkları sezilir.

Her yeni adam, her yeni kalem kuvveti, istidadı nereye kadar varacağı kestirilemeyen bir kaşık düşmandır. Kendi yerini koruyabilmek için, yeninin kanadını kırmağa uğraşır..

Bu, kiminde şurlu, plânlı, hesaplı bir harekettir, kiminde şura girmemiş bir insiyak halindedir. İnkâr, neye yarar! Onunla hangi var, yok oldu? Ama, bence muharrirlerin birbirlerini yiyen mahlûklar halinde kalışları, acaba yalnız kendilerinin birer yaratılış kusurları mıdır?

Bunda muhit darlığının, muhit psikolojisinin payı yok mu? Ben, sanıyorum ki, sağlam bir hükme varmak için bu iki tarafı birleştirmek lüzum gelir.

Matbuat âlemi dediğimiz avuç içi kadar yor, büyük bir kalabalığı geçindirecek bir meydan değildir. "Ucuza, çuluğa rağbet çoktur. Gerçek değerler, yıllarca süren imtihanlardan geçmiş kabiliyetler, bugün el üstünde, yarım ayak altında kalabilir. Bizde okuyucu, ağırlığını patron omuzlarına yükleyecek bir kuvvet haline gelmemiştir.

Bugün sevilen, kapışılan bir kalem, gazeteden çekilse bir ay yazmasa, kimse onu aramaz. Yahut arıyanlar o kadar az olur ki, bu azlık patronları endişeye sürükler.

Muharrirler arasında var olduğu söylenen birbirini yeme hâdisesi, işte bu iki başlı yokluktan doğmaktadır.

Şakir Laha

Geçen sene endüstrimizdeki büyük inkişaf

1937 senesinde memleketimizde endüstri vaziyeti bir sene evveline göre çok inkişaf etmiştir.

Şeker Endüstrisi

Türkiyede şeker endüstrisinin 937 vaziyeti, piyasanın imtisal kabiliyeti bakımından memnuniyetbahş neticeler vermiştir. Her ne kadar pancar sahalarında yaz ayları zarfında hüküm sürmüş olan iska sularının azalması ve hattâ bazı yerlerde kısmen kesilmesi yüzünden pancar mahsulü çok müteessir olmuştur. Fakat her gün artan şeker istihlâki, şeker endüstrisi satışlarına müsait tesisler icra etmiştir.

1936 da dekar başına elde edilen vasatı 1.812 kilo pancara mukabil, kuraklık yüzünden 1937 de randıman dekar başına 1.218 kiloya düşmüştür. Be her fabrika itibarıyla dekar başına 1936 da kilo olarak Alpullu fabrikası 1.402; Eskişehir fabrikası 1.793; Turhal fabrikası 2430; Uşak fabrikası 1551 ve 1937 de ise aynı fabrikalar gene aynı sıra ile ve kilo olarak 919, 1224, 1512 ve 1219 gibi bir hareket göstermişlerdir.

Görülen bu tenakus neticesi köylünün kastediği 398.455 ton pancar mukabilinde elde edilen pancar miktarı yalnız 324.185 tondan ibaret kalmıştır. Tenakus yüzde 19 dur.

Son beş yılda fabrikalarımız tarafından işlenen pancarla istihsal olunan şeker miktarı şu rakamlarla hulâsa edilebilir:

1933 de 499.275 ton pancar işlenmiş ve 65.086 ton şeker; 1934 de 384.717 ton pancar işlenmiş ve 58.663 ton şeker, 1935 de 334.450 ton pancar işlenmiş ve 53.828 ton şeker, 1936 da 409 bin 890 ton pancar işlenmiş ve 65.856 ton şeker ve 1937 de de 324.185 ton pancar işlenmiş ve 51.575 ton şeker istihsal olunmuştur.

Bir taraftan millî piyasalarda alım kabiliyetinin artmış olması, diğer taraftan hükümetin istihlâki teşvik siyasetinin bir ifadesi olarak şeker fiyatlarının tenzil edilmiş bulunması, şeker istihlâkine ehemmiyetli surette artmıştır. Şeker fiyatlarının indirildiği 1935 tarihinden itibaren şeker istihlâki üç sene zarfında senede vasatı yüzde 21 artmıştır.

Rakamlardan öğrendiğimize göre nüfus başına şeker istihlâki senede 3,6, 1936 da 4,2 ve 1937 de 5,4 kilodur.

Çam Sanayii

Beş yıllık endüstri programı mucibince İş Bankası tarafından, İstanbul da kurulan cam ve şişe fabrikasının imalatı, fabrikanın tesis tarihi olan 1935 tenberi muntazaman artmıştır.

İki sene zarfında şişe imalatı yüzde 88 ve züccaciye imalatı da yüzde 245 artmıştır.

Sümerbankın endüstriyel faaliyeti
Millî ekonomi bünyesinin müsait şartlar altında cereyan etmiş olan inkişaf seyri içinde Sümerbanka bağlı müesseselerin faaliyeti 1937 yılından bir sene evveline nazaran çok fazla bir genişleme kaydetmiştir.

Sümerbank ve fabrikaları kanalından millî piyasalara ham madde, işletme malzemesi mübayaası, iş ücreti ve masg şeklineki tediyatın umumi kıymetinin 1936 da 6.200.000 liradan 1937 de 9.500.000 liraya çıkmıştır.

Bundan başka Sümerbank ve müesseselerinin hükümete vergi olarak tediyettiği para 1936 da 3.700.000 liradan 1937 de yüzde 16 fazlasıyla 4.300.000 liraya çıkmıştır.

Sümerbankın müessese ve iştirakleriyle hall tesiste bulunan fabrikalarının millî sermaye, iş, ham madde, işletme malzemesi ve mamul madde piyasalarında uyandırmakta olduğu devamlı ve hararetili muamelelerin gerek miktar ve gerek nisbet itibarıyla umumi ekonomik faaliyetin seyrine tesir edecek mahiyette bir vücut iktisap etmiş olduğuna işaret etmek isteriz.

Bu itibarla diğer devlet ekonomisi teşekküllerle birlikte memlekette kuvvetli bir devlet endüstrisinin artırıktır vücut bulmakta olduğunu söylemek kabildir.

Bankanın 1937 de umumî satışları bir yıl öncesine nazaran yüzde 52 nisbetinde artmıştır.

Pamuklu endüstrisi

Millî pamuklu piyasası 1937 de pamuklu fabrikalarımız mamulâtına mütecanis bir tesir icra etmiş değildir. Fabrikalarımızın imal ettikleri iplik ve bezlerinin piyasası ayrı hususiyetler göstermektedir.

Fabrikalarımızın imal ettiği muayyen numaradaki iplikler 1937 de yabancı rekabetinden müteessir olmuştur. Meselâ gümrük tarifesinde 366 A ve B pozisyonlarına dair 4-24 numaralı ipliklerin resimleri tenzil edildiğinden Kayseri fabrikasının imal ettiği 12, 14, 16 numaralı iplikler İktisat vekâletince tesbit edilen fiyatlarda dahi satılmamaktadır. Gümrük tarifesinin indirilmesi üzerine memlekette ehemmiyetli miktarda iplik ithal edilmiştir.

Ereğli ve Nazilli fabrikalarının imal ettiği iplikler Amerika fabrikalarının yaptığı iplikler, Afrika ve Mısır iplikleri rekabet etmektedir.

Kâğıt ve karton sanayii

Kurulduğu gündenberi mamulleri büyük bir rağbe görmüş olan kâğıt ve karton fabrikalarımız, yeni bir teşekkül olmasına ve ham madde tedarikinde hem fiyat ve hem de imkân güçlüklerine uğraşmasına rağmen devlet tarafından yeni ve bil yülük bir müdafaa tedbirine lüzum göstermeden piyasada yabancı fabrikaların mamulâtı ile iftihar edecek ve öksünülecek bir vaziyete gelmiştir.

Kısa haricî haberler:

Roma, 9 — Cenubi Afrika Birliği İtalyanın Habesistan üzerindeki hakimiyetini tanımağa karar verdiğini İtalyan hükümetine bildirmiştir.

Tokyo, 9 — Alman ve Japon polisleri komünistlere karşı yapılacak taahhütü tanzim etmek üzere Alman polis müfettişlerinden Ranz Huber, Tokyoya gelmiştir. Burada iki sene kalacaktır.

Prag, 9 — Şkoda fabrikalarındaki Fransız sermayesinin çekilmesi üzerine mezkûr fabrikanın müdüriyeti de mühim değişiklikler olacağına dair cenubi gazetelerinde çıkan haberler Çeteka ajansı tarafından katil olarak tezkir edilmiştir.

Paris, 9 — İspanya hududunda Cerdeña'daki hava müdafaa kuvvetlerinin geri alınacağına dair çıkan haberler asılsızdır.

Oakland, 9 — 3 Teşrinisanide Alman (Vancouver) vapurunun makine dairesinde vukubulan infilâk hakkında yapılan tahkikat neticesinde vapurun bordasına bağlanan bir bombanın infilâki neticesinde makine dairelerine sular dolduğu anlaşılmıştır.

Roma, 9 — Kabine, para kaçakçılığı hakkındaki yeni talimatnameyi kabul etmiştir. Bazı ahvalde ağır hapis cezası da vardır. Para cezası kaçırılmak istenen miktarın beş misline çıkarılmıştır.

Budapeşte, 9 — Macar ajansı bildiriyor:

Macar işgal kıtaları dün kendilerine tayin edilen yerleri işgal etmişlerdir. İşgal tam bir intizam içinde cereyan etmiştir. Halk her tarafta itaatî sevk ve heyecanla karşılanmıştır.

Paris, 9 — Beynelmillel gazeteciler federasyonunun müessisi ve millî gazeteciler sendikası reisi Georges Lourdon 70 yaşında olduğu halde ölmüştür.

Londra, 9 — Avam kamarası bugün kralın nutkuna verilecek cevabı müzakere etmiştir.

Bisiklet rekoru kırıldı

Milano, 9 (A.A.) — İtalyan bisikletçisi Sponetti elli kilometre dünya rekorunu kırmıştır. Bu mesafeyi 1 saat 8 dakika 32 saniyede almıştır. Vasatı sürat 44 kilometredir.

Evvelki rekoru 1 saat 8 dakika 34 saniye ile Fransız Richard elde tutuyordu.

Kimyagerler sınıflara ayrılıyor Kültür bakanlığı bir proje hazırlıyor

Kültür Bakanlığı bir kimyagerlik kanunu projesi hazırlamıştır. Bu proje ile kimyagerlik birkaç neve ayrılmaktadır.

Kimyagerler kanunu profesini aynen yazıyoruz:

1 — Türkiyede kimyagerlik yapmak hakkı Türk veya yabancı üniversitelerden veya yüksek teknik okullarından birinin aşağıdaki diplomaları ile tahsil vasıtalarını halz olanlara verilir.

A — Kimyadan fen doktoru diploması,

B — Kimyamühendisliği diploması,

C — İstanbul Üniversitesinin tesisinden evvelki darülfünunun kimyagerlik diploması,

D — Biyolojik kimya sertifikası,

E — Gıda kimya sertifikası.

2 — Birinci maddenin A. B ve C firkalarında gösterilen diplomaları halz olanlara kimyager, D fıkrasında sözlü geçen sertifikayı halz olanları biyolojik kimya müteahhisi ve E fıkrasında gösterilen sertifikayı almış olanlara da gıda kimya müteahhisi unvanları verilir. Biyolojik ve gıda kimya müteahhisi ancak kendi şubelerine ait işlerde çalışabilirler.

3 — Tahsillerini yabancı memleketlerde yapmış olanların bu kanun hükümlerinden istifade edebilmeleri için almış oldukları diplomaların ve ya tahsil vesikalarının okudukları yabancı memleketin hükümeti tarafından tasdik ve Türkiye Kültür Bakanlığınca tescil edilmesi şarttır.

4 — Bu kanunun neşrinden önce kimyagerlik diplomasını veya müteahhisslik sertifikasını halz olmamakla beraber ellerindeki yüksek okul diplomasına göre devlet tarafından kimyagerlik yapmalarına izin verilmiş olanların yalnız izin almış oldukları branşta çalışmalarına müsaade edilir.

5 — Resmî müesseselerde memur olan kimyagerler resmî vazife saatleri dışında laboratuvar açmak hakkını halzdirler.

6 — 2 haziran 1926 tarihli ve 900 numaralı kanunun birinci maddesi hükümlerinden kimyagerler de istifade eder.

Sovyet Rusyadaki tezahürat

Moskova, 9 (A.A.) — Tas ajansı bildiriyor:

7 Teşrinisanide bütün Sovyetler Birliği görülmemiş bir sevk ve vatanperverlik havası içinde büyük teşrinievvel inkişabının 21 inci yıldönümünü kutlamıştır. Garnizonların geçitleri Kızıldunun terakileri ve mükemmel teçhizatını göstermiştir.

Moskova, Leningrad, Kiyef, Minsk, Habarovsk ve diğer şehirlerde en hafifinden kara dretnotlarına kadar her tipte tank dalgaları, her tipte çapta topkar ordunun istisna federece çeşitli tekniğini isbat etmiştir. Tayyarelerin uçuşu tezahüratçıların sevk ve heyecanlı alkışlarını toplamıştır. 13 şehirde takriben 200 tayyare geçide iştirak etmiştir.

Moskovada bir buçuk, Leningradta 1,3 milyon, Kiyefte 500 bin, Harıkofta 300, Baküde 400 ve Odesada 300 bin kişi tezahürat yapmıştır. Gece, zengin bir surette aydınlatılmış ve donatılmış olan meydanlarda halk şenlikler tertip etmiştir.

İç ticaret müdürü İzmirde

İzmir, 9 (Husufi) — İç ticaret umum müdürü Mümtaz Ankaradan buraya geldi. İhracatçıların bir toplantısına riyaset ederek dileklerini dinledi. Burada pazarlıksız satış kanununun tatbikatını kontrol edecektir.

Bir doğum

Ankarada, meslekî tedrisat umum müdür muavini Nurettin Boymanın evvelki gece bir kız çocuğu dünyaya gelmiştir.

Yavruya annesi ve babasıyla birlikte uzun ve saadetli ömürler dileriz.

HARİ BOR

Sofyada bulunan artist karısının bir Türk kızı olduğunu söyledi

Bu sabah gehrimize ekspresle gelecek olan aktör Harri Bor ve arkadaşları Bükreşten sonra Sofyada üç piyese oynamışlardır:

(Bethoven) (Siyah gözler), (Moskova geceleri).. Filmleriyle şehrimizde çok iyi tanınan artist Sofyada Bul-

gar gazetecilerine vukubulan beyanında şunları söylemiştir:

"Balkan memleketlerini ilk olarak ziyaret ediyorum. Yorucu olduğu için turneleri sevmem. Sofyadan Türkiyeye gidiyorum.."

Demiş ve gazetecilerin: "Son çevirdiğiniz film hangisidir?.. Sualine de (Patriot) vatanperver film olduğunu ve halihazırda Pariste Conson'un yazdığı Volpone, piyesini

filme almakta olduklarını söylemiştir.

Son siyasi hâdiselerden bahsederken, oğlunun silâh altına alındığını ve Gazi Osman Paşanın Plevne müdafaa sına dair eserleri okuduğunu, binaenaleyh Plevne yanından trenle geçerken birçok âbideleri göreceğini zannettiği halde küçük bir toptan başka bir şey göremediğini söylemiş ve karısı hakkında da:

"Fakat, siz biliyor musunuz ki, benim karım Rusçuklu bir Türkün kızıdır ve Rusçukta doğmuştur. İşte bu alâka dolayısıyla Balkanlılarla olan münasebetim de çok kuvvetlidir," demiştir.

Perdedeki Hariburla

Yaşayan Haribur

Bulgar gazetelerine göre, yüzünün çizikleri perdede görüldüğü gibi değildir. Harri Bor nazik bir adamdır. Derisinin rengi güzeldir. Karakteristik tarafları bittabi burnu, ve yüzüdür.

Fakat, umumiyet itibarıyla konuşurken insana ferahlık veren ve çok genç görünen sesi vardır.

Harri Bor Sofyada (Samson), (Caz) ve (Koca) piyeslerini oynamıştır.

(Samson) psikolojik, Caz ise edebî kabiliyeti ölçücü bir piyestir. Üçüncü piyese ise eğlendiricidir.

Harri Bor dram muharrirlerine tavsiye bulunarak şunları söylemiştir:

"Dikkat ediniz ve eserlerinizi içerisinden boş, dışarıya parlak olmasından ziyade idealci ve mücadeleci, muhteviyatı dolgun olarak vermeğe bakınız.."

Japonlar iki Çin firkasını imha ettiler

Tokyo, 9 (A.A.) — Domei Ajansının bildirdiğine göre, Japon kuvvetleri, bu sabah Çungçien'in işgali üzerine Hunan'ın hükümet merkezi olan Çengçen'i himaye eden esaslî Çin müdafaa hatlarını yarmışlardır.

Tokyo, (A.A.) — Domei Ajansı bildiriyor:

Japon kıtaları dün bir çevirme hareketi yaparak Sung-Yung ile Tung-Çeng arasında yarı yolda kâin Yensin'i işgal etmişlerdir.

Japonlar bu suretle iki Çin firkasını nı ricat yolunu kesmişlerdir. Japon tayyarelerinin ve topçularının çapraz ateşi altında kalan bu firka tamamıyla imha edildiği söylenmektedir.

400 Hintli

Londra, 9 (A.A.) — Salı günü, İngiliz Hindistanındaki Hintliler takviminde pek nadir tesadüf eden bir hâdiseyi tesit etmişlerdir.

Bu kutlama, evvelki gün vaki olduğu veçhile, ay tutulmasının bir pazar tesiyi tesadüf ettiği zaman yapılmaktadır.

Salı sabahı milyonlarca Hintli günahlarından kurtulmak için aGnj nehrine girmişlerdir. 400 kişi kayıptır. Bunların boğulmuş olmasından korkulmaktadır.

Romen Veliahtı 17 yaşında

Bükreş, 9 (A.A.) — Rador Ajansı bildiriyor:

Veliahd Mihail'in 17 inci yıldönümü münasebetiyle Romanyanın bütün kiliselerinde âyinler yapılmıştır.

Bükreş katedralinde yapılan âyinde başvekil ve nazırlar da bulunmuş ve âyinden sonra başvekil saraya giderek Prende hükümetin tebrik ve temennilerini bildirmiştir. Nazırlar da saraya giderek hususî deftere isimlerini kaydettirmişlerdir.

Gazeteler, bu münasebetle yazdıkları makalelerde milletin iftiharla sevdiği Prensin ve ahlâk ve entelektüel yüksek meziyetlerini bilhassa kaydetmektedirler.

İtalyan tayyarecilerinin seferi yarıda kaldı

Beirut, 9 (A.A.) — İtalyan tayyarecileri Maner ile Luaidi Beirut civarında karaya inerken tayyarenin iki ufak kanadı kırıldı için Roma — Tokyo hava seferinden vazgeçmişlerdir. Tayyarelerin telsiz memuru bir elektrik deşarjı neticesinde yaralanmıştır. Bununla beraber tayyareciler Roma — Beirut yolu sürat rekorunu bu mesafeyi saatte vasatı 474 kilometre süratle beş saatte katederek kırmağa muvaffak olmuşlardır.

Ankarada kütüphanesi

Ankara, 9 (Telefonla) — On binlerce kitabın mevcut bulunduğu Mezarif kütüphanesi binasızlık yüzünden istifade edilemez bir halde bulunuyor.

Haber aldığımıza göre Vekâlet bir binanın temin için çalışmaktadır.

Bu takdirde Ankara, yokluğunu hissettiği zengin bir kütüphaneye sahip olacaktır.

Yeni Fransız elçisi

Roma, 9 (A.A.) — Yeni Fransız Büyükelçisi Francoi Poncet bugün hariciye nezaretinde Kont Ciano'yu ziyaret ederek kendisiyle uzun bir mülâkâta bulunmuş ve Krala vereceği itimatnamenin bir suretini tebliğ etmiştir.

Bu mülâkât bir saatten fazla sürmüştür.

Küçük Siyam Kralına Pariste hazırlanan suikast

Tahsilde bulunan Kral derhal memleketine geri çağırıldı

Siyamın on yaşındaki kralına karşı bir suikast hazırlandığı meydana çıkarılmıştır. Avrupada tahsilde bulunan çocuğun derhal memleketine çağırılmış olması da suikaste sebep gösterilmektedir.

Ananda Mahidal isimindeki bu küçük kral, amcası Prajadipokun yerine 1935 de resmen tahta çıkmıştı. Fakat, henüz reşit bir yaşta olmadığı için yerine naip tayin edilmiş ve Ananda Avrupaya tahsile gönderilmişti. Çocuk kral İsviçrede, Lozan kolejinde okuyordu ve on sekiz ya-

şına gelip fiilen kral oluncaya kadar da tahsiline Avrupada devam edecekti.

Bundan üç sene evvel, Siyamlılar kral Prejadipoku tahtından indirerek yerine bu çocuğu geçirmişler ve memleketi kral naibinin idaresine bırakmışlardı. Aynı zamanda başvekil ünvanını taşıyan albay Fiya Bahol bugün, on üç milyonluk bir memleket olan Siyama sıkı bir idare altında bulundurmaktadır ve tam bir diktatör olarak hareket ettiği söylenen başvekilin Japon nüfuzu altında bulunduğu da işaret olunmaktadır.

Yeni idare, memleketi, Japonların yardımını ile, derhal silâhlendirmeye ve sanayileştirmeye başlamıştır. Fakat, halkın bir kısmı bundan memnun olmamış ve isyana hazırlanmıştır.

İşte, başvekil Fiya Bahol bu isyan hareketine mani olmak için, memleketi kralı getirtilmiş ve onu resmen iş başına geçirecek, kendisine muhalif olan tabakayı onun nüfuzu altına almak niyetindedir. Kral taraftarı olan bu kütle, başlarında Ananda'yı bularak belki isyan etmeyeceklerdir.

Fakat, memlekette isyan hareketini hazırlayanlar başvekilin bu plânını öğrenmişler ve çocuk kralın tahta çıkmasına mani olmak için ona bir suikast hazırlamışlardır.

Memleketine gitmekte olan Ananda Mahindalin bulunduğu "Meonia vapuru Kolomboya uğradığı zaman, orada kendisine bir suikast hazırlandığı haberi alınmıştır. Seyahat programına göre, çocuk Kolomboda karaya çıkacak, şehirde ve civarda dolaşacaktır. Suikastın haber alınması üzerine Ananda vapurdan çıkmamıştır.

Kral bugünlerde Siyamın merkezi olan Bangkokda tahta çıkacaktır. Bu münasebetle şehirde büyük şenlikler hazırlanmıştır. Ananda tahta sekizinci Ramo ismi ile çıkacak ve bir müddet memleketinde kaldıktan sonra tekrar İsviçreye dönerek tahsiline devam edecektir.

Halk Bankası Salı Günü Acılıyor

Küçük sanatkârlara ve esnafa muhim yardımlarda bulunacak olan Halk sandığı önümüzdeki salı günü açılacaktır. Pazar günü açılması muhtemeldir. Kârler iken bazı hazırlıkların ikmal edilmemesi dolayısıyla açılma bir gün sonraya bırakılmıştır. Halk sandığı müdürlüğü eski bankacılar B. Sermet tayin edilmiştir.

Eminönü istimplâki

Demirtaş Hanının Yıkılması Bitti

Eminönünde Demirtaş hanının yıkılması sona ermiştir. Yanındaki han da yakında yıkılmaya başlanacaktır.

Evkaf Yenicami'nin bir yandan tamirine ehemmiyetle devam etmektedir. Kemere bitişik dükkânlar kaldırılınca kemer de tamir olunacaktır.

Fransız - İtalyan münasebatı

(Baş tarafı 2 incide)

di. Fırsattan derhal istifade ederek vaziyete müdahale etmiş olmasını kim kabahat olarak görebilir? Bilâkis, kim bundan dolayı kendisine müteşekkik kalmaz?

Musolini sulhü kurtarmıştır. Bu mu hakka. Fakat bizim istediğimiz ve elde ettiğimiz bu iyiliğe şimdi korkaklık demek doğru mudur? Onun bundan dolayı kalbinin en derin yerinden yaralanmış olması tabiidir. Bazı zaman Fransız gazeteleri İtalyan gazetelerinden daha fazla nezaketsiz oluyorlar.

ZECRİ TEDBİRLERDEN KALAN KİN

Musolininin husumetine daha eski ve derin sebepler de var. Habeşistan harbinde kendisini endişeye düşüren ve acaba mağlûp mu olacağım diye korkutan vaziyete sebep olduğumuzdan dolayı bizi affetmiyor.

Habeşistan harbi Fransa sayesinde mağlûbiyetle neticelenmedi. Çünkü Fransa zecri tedbirleri hemen hemen hiçe indirdi. Habeşistan meselesi daha sonra muvaffakiyetsizliğe sürüklenmekten yine Fransızların sayesinde kurtulmuştur. Çünkü Cibuti, demiryolu hattımızla İtalyan ordusunun işasına müsaade ettik ve orduyu tam mânasile ölümden kurtardık.

Fakat Musolini bunu tamamen unutmamış gibi görünüyor. O, yalnız Habeşistan İmparatorluğunu iki sene tahtından almamızı unutmamıştır (bu da esasen bizim tarafımızdan bir hatadır ya).

Bugün onun düşündüğü şeylerden biri de İspanya macerasına atılarak işlediği hatadır. Bu maceranın bugüne kadarki neticeleri onun ümidine cevap vermiş olmaktan çok uzaktır, halbuki Musolini bu ümit uğrunda birçok İtalyan menfaatlerini feda etmiştir.

Hulâsa, Musolini hem bizim, hem kendisinin hatalarını bizim üzerimize yüklemek istiyor.

Üçüncü nokta. Hitleri taklit ederek sesini yükseltiyor ve bir korkutma siyaseti ile, çarpışmaksızın kendisine çok büyük faydalar temin etmek istiyor. Bu siyasette Hitler çok muvaffak olmuştur. Şimdi sıra Musolininin. Çünkü, bugüne kadar çalgıyı çalan Musolini, parsayı toplayan Hitler oldu!

Artık vaziyetin değişmesi lâzım. Bunun için de Akdenizde veya başka yer-

de bizim sırtımıza yüklenmeyi düşünüyor; mahut Alman dostluğunu kendisini Avrupada sürüklediği kadar acı mağlûbiyetleri: Almanlar Brenner hududuna kadar gelmelerini Tuna havzasındaki İtalyan müttefiklerinin feda edilmesini, ve daha şu günlerde girilen fakat neticesiz kalan Lehlerle Macarlara müşterek tut verme teşebbüsünü bu suretle nutmak istiyor.

"ÜMİTSİZ DAVALAR MÜTEHASSİSİ"

Nihayet, Musolininin belki en derin bir hissi var: Fransız demokrasisine karşı bilhassa duyduğu nefret.

Geçenlerde Romada bana anlatıyorlardı. Zannedersem doğrudur: Zayıf fakat hayatı mücadeleler ve partikarışıklığı içinde geçen bir Fransada ziyade kuvvetli fakat faşist usulü teşkilâtı olan bir Fransayı tercih etmiş.

Çünkü onca, bugünkü Fransa için hiçbir anlaşmaya varmanın imkân yoktur. Meselâ, Fransa, bugün olduğu gibi, İtalyaya bir sefir gönderebilir. Fakat, Musolininin nazarında bu sefir pek büyük bir mânâyı haiz değildir, çünkü Fransadaki bir hükûmet değişikliği onun siyasi faaliyetini her an için bozabilir.

Romada "ümitsiz davalar mütehassisi", ismini verdikleri M. Fransuva Ponse ile Musolini nasıl bir münasebata girişecek?

Bundan birkaç sene evvel, kendisine imza mektubunu takdim etmeye gelen Hanri de Juveneli birkaç gün belettikten sonra kabule nihayet razı olduğu zaman, sefir ona:

— Sayın Başvekil, demişti. Galib siz Romaya gelen bütün Fransızlarla görüşüyorsunuz yalnız elçi ile görüşmek istemiyorsunuz. Sizi bu huyunuzdan vazgeçirebilirsem kendimi çok mesut adedeceğim.

Musolini gülümsüyor ve birkaç münakaşadan sonra da aralarında samimi ve daimi münasebat teessüs ediyor.

Temenni edelim ki çok münevver, çok zeki, çok mahir bir diplomat olan Fransuva Ponse ile de öyle olsun. Bu, çok mühim bir şey olacaktır. Çünkü, İtalyadaki gibi bir rejim altındaki memlekette, her şey şüphesiz büyük prensipler dahilinde, fakat aynı zaman da kendi arzusuna göre idare eden bir adamla doğrudan doğruya münasebete girmek kadar arzuya şayan bir şey yoktur.

— KURUNun kitap şeklinde roman tefrikası —

21 LASTİK YUZLU ADAM

Polis müdürü maskeyi gözden geçirdikten sonra:

— Bu vesikadan istifade edeceğimiz muhakkaktır, dedi. Çünkü adliye binasına baskın veren bütün haydutların buna benzer maske taktıklarını biliyoruz.

Başmemur Hopvud çenesini kaşıyarak: — Tuhaf bir fikir, dedi. Yüze lastik maske takmak...

Polis müdürü cevap verdi: — Fakat pek müessir bir çare.. Çünkü hiçbirini tanımak ve birbirinden ayırtmak imkânı yok.

Skotland Yarda'da izahat veren Amerikalı Kız Meri Mortimeri dinliyen sivil memur,

— Çok güzel anlatıyorsunuz Mis, dedi. Çantanızı alıp götürün adamın kıyafetini de çok iyi tarif ettiniz. Fakat şu zamanlarda Londrada bir sürü hırsız ve yankesici var. Sizin çantanızı çalan hırsız derhal bulabileceğimizi vaadedemem. Fakat elimizden geleni yapacağımıza şüphe yoktur. Vazifemiz.

— Fakat ben, bu adamın hırsız olduğunu zannetmem. Hattâ çantanı çalmak istediğine de kanlı değilim. Her halde bir yanlışlık olacak.

— Her ne hal ise.. Bir kere kendisini yakalıyım. Ondan sonra işi hallederiz. (Sivil memur not

LASTİK YUZLU ADAM 21

Cimi bunun üzerine ayağa kalktı ve odanın bir tarafında çantasını kapatarak gitmeğe hazırlanan doktora:

— İyice kapanmadı doktor, kenarından kahve rengi bir şey sarkıyor, (dedikten sonra babasına dönerek) gellrim baba, dedi. Hiçbir şeyim yok... Bütün kuvvetim yerine geldi.

Cimi bundan sonra babasıyla birlikte Skotland Yarda gitti ve bütün asabını bozan hikâyeyi bir kere daha anlattıktan sonra geniş bir nefes aldı.

Polis müdürü meyûs bir halde başını kaldırmak:

— Maalesef, dedi. Bütün anlatıklarınıza rağmen hâdisenin esrarını aydınlayabilecek bir ipucu görebilmiş değilim. Bunun beraber, yine teşekkür ederim. Hiç olmazsa, baskının nasıl yapıldığını en küçük teferruatına kadar öğrenmiş bulunuyorum. (Sonra ayağa kalkarak) Her ikinize buraya ka. ar zahmet ettiğiniz için teşekkür ederim.

Polis müdürü bundan sonra her ikisinin de ellerini sıktı. Baba oğul çıktılar,

Onlar çıktıktan sonra Polis müdürü, önünde yığılı duran kâğıtları tetkike koyuldu.

Mahkeme salonuna baskın verenin ne çeşit bir havdut olduğunu kestirmek bittâbi güçtü. Bütün sabıkahlar arasından seçip çıkarmak da ayrı bir meseleydi.

Yapılan istişareler, bu baskının bir Amerika-

Dünya Sürat Rekoru

Dünya sürat rekorunu eskiden elinde bulunduran tayyareci Delmot Paris'teki kız mühendis mektebinde yeni bir tayyare modeli üzerinde talebe ile görüşmüştür.

Yüz senede bir kere çıkan gazete

Nevyork Sergisinde Asır Dolmadan Neşredilecek

Amerikada (Kuriyer) isimli bir gazete yüzyılda bir kere çıkarılmaktadır. Bu gazetenin dünya matbuat tarihinde mühim bir yeri vardır. 1849 senesinde İngiliz ve Amerikan gazeteleri arasında büyük rekabet varmış.

Taymis gazetesi o zaman birinci mevki almakta olduğu için Amerikalılarla rekabet münakaşaları olmakta imiş. Anglo - Sakson gazetelerinden hiç birisi Taymisle boy ölçüşemediği için Amerikalılar Nevyorkta çıkan (Kuriyer End İnkvayer) gazetesini yükseltmeğe karar vermişler. 1851 senesinde bu gazetenin sahifeleri Taymisten daha çok olmuş, fakat Taymis buna itiraz ederek sahifeler çok olmakla beraber içindeki harflerin 716.000, Taymis'te ise 720.000 olduğunu iddia etmiş. Bir heyet teşkil edilerek bu iddia tetkik edilmiş ve doğruluğu anlaşılmıştır.

Bunun üzerine Kuriyer gazetesi aşağı kalmamak için içinde 1.300.000 harfli ve yüz senede bir kere çıkacağını ve Taymise meydanı yine boş bırakmayacağını ilân etmiş, filhakika 1859 senesinde bir sayı çıkan Kuriyer'in 133 santimlik 104 sütunu varmış.

Bu sayıda ilân edildiğine göre, ikinci sayı yüz sene sonra, yani 1959 senesinde çıkacaktır.

Fakat, Nevyork dünya sergisi münasebetiyle Amerikalılar Kuriyer'in bir sayısını yirmi sene daha evvel çıkarmak üzere hazırlıklara başlamıştır. Önümüzdeki sene bu gazete çıkarılacaktır.

Mektep Kitaplarınızı VAKIF Yurdu satış yerinden kolaylıkla temin edebilirsiniz

Göz Hekimi Dr. Şükrü Ertan

Cağaloğlu Nuruosmaniye cad. No 1
Tel. 22566 (Dr. Osman Şerefettin apartmanı)

Samsunda sağlık işleri

Birgöl kurutuluyor

Samsun (Husul) - Samsun çevresinde sağlık işlerinin düzgün olduğunu söyleyebiliriz. Bir vakitler bilhassa suların pisliği yüzünden sayısı hiç de az olmıyan sari hastalıklar ve mücadelelesizlik yüzünden mühim tahribat yapan sıtma, cumhuriyet sıhhiyesinin halkı koruma bakımından aldığı ciddi tedbirler sayesinde çok azalmış, tehlike olmaktan çıkmıştır.

Samsun bugün çok temiz ve iyi bir suya malik bulunmaktadır. Bu suyun temizliği o kadar muhakkaktır ki zenginler bile evvelce menba sularını içmekten vaz geçmişler ve şehir suyunu tercihe başlamışlardır. Bu suyun sağlanması eski devirlerde daima Samsun ufuklarında dolayan tifo gibi hastalıkların uzaklaşmasına sebep olmuştur.

Sıtma mücadelesi bu âfatin başarıldığı olan sıvrisinek türemelerini kökünden kazımak için çok ciddi tedbirler almış ve bunun verimli neticeleri görülmüştür. Şehir içindeki su birikintilerinin kapatılmasına çalışırken bir yandan da civardaki bataklıkların kurutulması işi ciddiyetle takip olunmuştur.

Yalnız ilk beş senelik mücadelede 536.000 kişi muayene olunmuş, 269.400 laboratuvar ve 54.640 poliklinik muamelesi yapılmış, 176.000 yurttaşa ilaç dağıtılmıştır. Yalnız son üç sene zarfında açılan kanal uzunluğunun 42.747 metre ve son iki sene içinde kurutulan bataklık miktarını 31.945 metre murabba (olduğunu işaret edersek ve çevrede Sıtma karşı tam bir mücadele yapıldığı tezahür eder. Alaçam ile Bafra arasında geçenlerde açılmasına başlanılan Yenice kanalının 5000 metre uzunlukta bulunduğunu ilâve etmek gerekir. 15 Hektarlık bir göl bu sa- yede kurutulmuş olacaktır da.

Samsun şehrinde bir memleket hastanesi bir zührevi hastalıklar hastahanesi, bir askerî hastane ve bir doğumevi vardır. Memleket hastanesinin eksik pavyonları ve ihtiyaçları son seneler içinde tamamlanmıştır. 1923 denberi yalnız memleket hastanesinde 32.790 hasta tedavi olunmuş, 40.438 poliklinik tedavisi yapılmış, 10.745 rontken tedavisinde bulunulmuştur. Zührevi hastalıklarla mücadelede de çok iyi neticeler alınmıştır. Eski devirlerde zührevi hastalıklar bilhassa köylerde çok büyük bir tehdit teşkil ediyordu. Cumhuriyetin

hânından sonra hükümetçe bu işe verilen önem, şüphe yoktur ki on binlerce yurttaşı kurtarmıştır. İrsatlar sayesinde bugün köylü de kavramıştır ki "bir hastalığa yakalanarak belki bir kaza veya bir hata olabilir, fakat onu tedavi ettirmekten kaçınmak bir cinayettir." Yalnız zührevi hastahanesinde 1923 denberi 6570 hasta tedavi olunmuş ve 20.162 yurttaşa poliklinik tedavisi yapılmıştır. Bu sayıya cilt hastalıkları ile malûl olup tedavi olunan 558 yurttaşı da ilâve etmeliyiz. Son yıllar içinde fuhuşla mücadele ve umumî evlerin çok sıkı bir kontrol altında bulundurulması gerçek çok iyi neticeler vermiştir.

Her şeyde olduğu gibi sağlık işlerinde de vilâyet çok hassas davranmaktadır. Cumhuriyet sıhhiyesi, bir vakitler ıstırap yatağı olan köyleri birer neşe yuvası haline koymaktadır.

Gayrimenkul satış ilânı

İstanbul Emniyet Sandığı Direktörlüğünden:

Bay Naimin sandığımızdan 1804 9 hesap No. sile aldığı 150 lira borcuna karşı birinci derecede ipotek edip vadesinde ödemediğinden dolayı haklarında yapılan takip üzerine 3202 No. lu kanununun 46 cı maddesinin matufu 40 cı maddesine göre satılması icap eden Edirnekapı Yenibağçe civarında eski Karabaş yeni Mimarşinan mahallesinin eski Yenibağçe yeni Vatan caddesinde eski 18, yeni 22 No. lu ahşap bir evin tamamı bir buçuk ay müddetle açık arttırmaya konmuştur.

Satış tapu sicil kaydına göre yapılmaktadır. Arttırmaya girmek istiyen 50 lira pey akçesi verecektir. Millî bankalarımızdan birinin teminat mektubu da kabul olunur. Birikmiş bütün vergilerle belediye resimleri vakerif içaresi, taviz bedeli, tellâliye rüsumu borçluya aittir. Arttırma şartnamesi 10-11-938 tarihinden itibaren tetkik etmek isteyenlere saadık hukuk işleri servisinde açık bulundurulacaktır. Tapu sicil kaydı ve sair lüzumlu l. zahatta şartnamede ve takip dosyasında vardır.

Arttırmaya girmiş olanlar, bunları tetkik ederek satılığa çıkarılan gayrimenkul hakkında her şeyi öğrenmiş ad ve itibar olunur. Birinci arttırma 27-12-938 tarihine müsadif salı günü Cağaloğlunda kâin sandığımızda saat 14 ten 16 ya kadar yapılacaktır. Muvakkat ihale yapılabilmesi için teklif edilecek bedelin tercihan alınması icap eden gayrimenkul mükellefiyeti ile sandık alacağını tamamen geçmiş olması şarttır. Aksi takdirde son arttırmanın taahhüdü baki kalmak şartıyla 16-1-939 tarihine müsadif pazartesi günü aynı mahalde ve aynı saatte son arttırması yapılacaktır. Bu arttırmada gayrimenkul en çok arttırmanın üstünde bırakılacaktır. Hakları tapu sicilleriyle sabit olmıyan alâkadarlar ve İrtifak hakkı sahiplerinin bu haklarını ve hususile faiz ve masarife dair iddialarını ilân tarihinden itibaren yirmi gün içinde evrakı müsbi telerile beraber dairemize bildirmeleri lâzımdır. Bu suretle haklarını bildirmemiş olanlarla hakları tapu sicilleriyle sabit olmıyanlar satış bedelinin paylaşmasından hariç kalırlar.

Daha fazla malûmat almak istiyenlerin 937-292 dosya numarasıyla sandığımız hukuk işleri servisine müracaat etmeleri lüzumu ilân olunur.

DİKKAT

Emniyet sandığı, sandıktan alınan gayrimenkulü ipotek göstermek isteyenlere tahmin edilen kıymetin yarısına kadar ikraz yaparak usulüne göre kolaylık göstermektedir. (8256)

ERTUĞRUL SADI TEK
Tiyatrosu Bu gece
(Karısından Korkmuş
yan erkek yoktur)
Vodvil 3 perde
Yarıya gece: Aktör Kin
Tel: 40099

TURAN TİYATROSU
Talk sanatkârı Naşit,
Cemal Sahir, okuyucu
Semiha birlikte
Sürpik İlaçık
2 perde
Cici Beyim
1 perde

10.11.938 perşembe
akşamı saat 20.30 da
Kan KARDEŞLER
4 perde komedi

Yazan: Birabo

Türkçesi: Fikret Adil

Dr. Necaeddin Atasagun

Sabahları 8.30 a kadar ve akşam.
ları 17.20 de Lâleli Tayyare Apr.
2 nci daire No. 17. Okuyucuları.
mızdan para almaz. Tel: 23953

T. C. ZİRAAT BANKASI

Kuruluş tarihi: 1888

Sermayesi: 100.000.000 Türk Lirası

Şube ve ajans adedi: 262

Ziraî ve ticarî her nevi banka muameleleri

Para biriktirenlere 28,800 lira ikramiye verecek

Ziraat Bankasında Kumbaralı ve İbbarsız Tasarruf hesaplarında en az 50 lirası bulunanlara senede 4 defa çekilecek kur'a ile aşağıdaki plâna göre ikramiye dağıtılacaktır:

Adet	1.000 Liralık	4.000 Lira
4	500	2.000
4	250	1.000
40	100	4.000
100	50	5.000
120	40	4.800
160	20	3.200

DİKKAT: Hesaplarındaki paralar bir sene içinde 50 liradan aşan düşüyenlere ikramiye çıktığı takdirde % 20 fazlasıyla verilecektir.

Kur'alar senede 4 defa, 1 Eylül, 1 Birincikânun, 1 Mart ve 1 Haziran tarihlerinde çekilecektir.

İstanbul Belediyesinden:

Belediyece eski senelerde istimlak edilerek bilfiil yola katılmış veya konmuş yerlerden 1500 liraya kadar alacakları olanlara tediye yapılacağından alacaklıların tarihten itibaren 15 gün zarfında müracaat etmeleri ilân olunur. (B) (8248)

Deniz levazım satılma komisyonu ilân'arı

1 - Tahmin edilen bedeli 23145 lira elli kuruş olan 119000 kilo pirinç 17-11-93 tarihine rastlayan perşembe günü saat 14 de kapalı zarf usulüne alınmak üzere siltmeye konulmuştur.
2 - Muvakkat teminatı 1735 lira 92 kuruş olup şartnamesi komisyondan gün parasız olarak alınabilir.
3 - İsteklilerin 2490 sayılı kanunun tarifati dahilinde tanzim edecekleri kağıt teklif mektuplarını en geç belli gün ve saatten bir saat evveline kadar Kasım şubesinde bulunan komisyon başkanlığına vermeleri. (7968)

Türk Hava Kurumu

26 ncı tertip

BÜYÜK PİYANGOSU

Birinci keşide: 11 ikincitesirin 938 dedir.

Büyük ikramiye 40.000 liradır

- KURUNun kitap şeklinde roman tefrikası -

22

LÂSTİK YUZLU ADAM

lı gangster tarafından idare edildiği kanaatini u. yandırmıştı. Fakat bir Amerikalı gangster Vilyam Harvud'u ne yapacaktı?

Eğer Harvud, banka hırsızlıklarında ihtisas peyda etmiş bir adam idiyse, onu kurtarmakta kendilerince bir fayda umabilirlerdi. Zira son zamanlarda Londra polisi, gayet ustaca yapılmış bir çok banka hırsızlıkları karşısında müşkülât içinde idi.

Son zamanlarda yapılan banka hırsızlıkları, am birincisi o kadar mühim değildi. "Müttehit Merkez Bankası., nin şubelerinden biri soyularak altı yüz altın çalınmıştı. Fakat bunun ardından mühim banka hırsızlıkları yapılmıştı. Meselâ bir bankadan yüz bin lira değerinde elmas çalınmıştı.

Diğer bir bankadan da bu değerinde para çalınmıştı. Bu üçüncü bankanın bekçisi hâlâ göz altında bulunmaktadır. Çünkü ifadesi şüpheli görülmüştür. Söylediği sözler şundan ibaretti:

"- Ben bankayı soyarlarken görüp mâni olmak istediğim adamlar dört kişi idi. Dördünün de yüzü birbirine benziyordu ve hepsi gülümsüyor gibi idiler.."

Polis müdürü önündeki kâğıtları yorgun bir tavırla kenara itti. O sırada, başka bir meslek tutmuş olmağı öyle arzu ediyordu ki.. Bu müşkülâtın icinden nasıl çıkacaktı?

Az önce istişarede bulunduğu başmemur Hop.

LÂSTİK YUZLU ADAM

23

vud içeri girdi. Beraberinde bir de genç polis getirmişti.

- Bu memur bir takım şeyler biliyor, dedi. Vereceği malûmat belki işinize yarar diye getirdim. Kendisini dinlemek ister misiniz?

- Anlatsın!

Bunun üzerine genç memur, o gün komiserlerinden aldığı emir üzerine morga giderek ağır bir kamyon altında birinin cesedini gözden geçirdiğini söyledi.

- Yalnız, diyordu. Bu sırada bir şey dikkatime çarptı. İnanmayacaksınız. Fakat ölü adam gülümsüyordu. Onun gülümsiyen yüzüne eğilerek baktım. Ne görsem beğenirsiniz. Ölünün boynunun altından bir şeyin takılı olduğu farkediliyordu. Elimle dokunduğum zaman bunun bir maske olduğunu gördüm. Ölünün yüzünde maske vardı.

- Maske mi?

- Evet efendim, maske.. Kafasının arkasına bir iple tutturulmuştu. Aynı zamanda yüzünün rengine boyanmıştı. Kafanın arkasındaki bağı çözdüm. Bir parça geriye doğru çekince, ölünün yüzüne tamamen yapışmış olan bir deri soyulmuş başladı. Sonra dikkatle baktım. Bu maske, gayet ince lâstikten yapılmıştı.

Bunları anlatan polis bu sırada elini cebine sokarak, bir lâstik maske çıkardı. Polis müdürünün masasına koydu.

Mektep kitaplarınızı
VAKIT Yurdu satış yerinden kolaylıkla
tedarik edebilirsiniz

TERZİ

Yavuz Sezen

Paris Kadın, Erkek Terzilik Akademi milerinden diplomalı.
Beyoğlu - Parmakkapı 113, Türk foto evi üstünde.

UROLOG = OPERATÖR

Dr. Kemal Özsan

Karaköydeki muayenehanesini (T) nelbaşı İstiklâl Cd. No. (380) Oha yan Ap. Bursa pazarı üstüne) naklemiştir. Telefon: 4123

Yeni Neşriyat:

Son Değişiklikleri ile Birlikte Teşviki Sanayi Kanunu

Bu kanunla ilgili olarak B. M. Meclisi kabul buyrulmuş kanun, tefsir, kararlar Heyeti Vekilece kabul olunan ve bu kanun sureti tatbikiyesine müteadif olan zamname ve saireyi havidir. Fiyatı 50 ruştur.

Hayat

Bu isimde aylık edebî ve ictimal mecmua çıkmıştır. Okuyucularımıza tavsiye ederiz.

Inhisarlar U. Müdürlüğünden:

Cinsi	Miktarı	Muhammen B. Beheri	% 7,5 Teminatı	Eksiltme Saati
Yassı ve yuvarlak kayış	1575 Metre	Ll. Kr. Ll. Kr.	Ll. Kr.	
37X68 sarı tırtıklı alüminyum	200 Kilo	2.24	448.—(sif) 3.36	14.30

I — Şartnamelerine ekli listede ebat ve miktarı yazılı 1575 metre yassı ve yuvarlak kayış ile 37X68 sarı tırtıklı alüminyum kâğıdı şartname ve nümuneleri mucibince ayrı ayrı açık eksiltme usulü ile satın alınacaktır.

II — Muhammen bedelleriyle muvakkat teminatları hizalarında gösterilmiştir.

III — Eksiltme 30.11.1938 tarihine rastlayan çarşamba günü hizaların da yazılı saatlerde Kabataşta levazım ve mübayaat şubesindeki alım komisyonunda yapılacaktır.

IV — Şartnameler parasız olarak her gün sözlü geçen şubeden alınabileceği gibi nümuneleri de görülebilir.

V — İsteklilerin eksiltme için tayin edilen gün ve saatlerde yüzde 7,5 gü venme paralarıyla birlikte yukarıda adı geçen komisyona gelmeleri ilân olunur. (8282)

İdaremizin Paşabahçe fabrikasında yaptırılacağı ve 21—XI—938 tarihinde ihale edileceği ilân edilen (15202.40) lira keşif bedelli beton arme döşemeleri ile sair müteferrik işlerin proje ve keşiflerinde bazı tadilat yapılacağından eksiltmeden kaldırıldığı ilân olunur. (8272)

I — Şartname ve nümunesi mucibince satın alınacak 26 1/2 m/m lik yüksek nevi 15000 bobin sigara kâğıdı kapalı zarf usulü ile eksiltmeye konmuştur.

II — Muhammen bedeli beher milimi sif 2,10 kuruş hesabile 8347.50 lira ve muvakkat teminatı 626.07 liradır.

III — Eksiltme 28—11—938 tarihine rastlayan pazartesi günü saat 15 de Kabataşta levazım ve mübayaat şubesindeki alım komisyonunda yapılacaktır.

IV — Şartnameler parasız olarak her gün sözlü geçen şubeden alınabilir.

V — Mühürlü teklif mektubunu kanunî vesaik ile yüzde 7,5 güvenme parası makbuzu veya banka teminat mektubunu ihtiva edecek olan kapalı zarfların eksiltme günü en geç saat 14.30 a kadar yukarıda adı geçen komisyon başkanlığına makbuz mukabilinde verilmesi lazımdır. (7480)

Cinsi	Eb'adı	Miktarı	Muhammen B. Beheri	% 7,5 teminatı
Çıralı kereste	440×28×8	18.099 M3	43. —	778. 25 58 37
" "	300-400×25-35×3	22.500 M3	41. —	922. 50 69 19

I — Cibaii Bakımevi için yapılacak plâtıformlara lüzumu olan yukarıda eb'at ve miktarı yazılı çıralı kereste pazarlık usulü ile satın alınacaktır.

II — Muhammen bedelleriyle muvakkat teminatları hizalarında gösterilmiştir.

III — Eksiltme 11—XI—938 tarihine rastlayan cuma günü saat 15 de Kabataşta Levazım ve Mübayaat Şubesindeki Alım Komisyonunda yapılacaktır.

IV — İsteklilerin eksiltme için tayin edilen gün ve saatte yüzde 7,5 gü venme paralarıyla birlikte yukarıda adı geçen Komisyona gelmeleri ilân olunur. (8086)

I — İdaremizin Karaağaç Barut deposu tapa, saçma ve fişek ambarlarıyla la şartname ve projesi mucibince yaptırılacağı ve 18—X—938 tarihinde ihale edileceği ilân edilen kerevet inşası pen cere teedit ve tadili ve tamir işlerinin teslim müddeti ve bedelin tediye seraiti değiştirildiğinden heyeti umumiyesi birden yeniden açık eksiltmeye konmuştur.

II — Keşif bedeli (2941.30) lira ve muvakkat teminatı (220.60) liradır.

III — Eksiltme 18—XI—938 tarihine rastlayan cuma günü saat 14 de Kabataşta Levazım ve Mübayaat şubesindeki Alım Komisyonunda yapılacaktır.

IV — Şartname ve projeler (15) kuruş bedel mukabilinde sözlü geçen şubeden alınabilir.

V — Eksiltmeye iştirak etmek isteyenlerin fennî evrak ve vesaikini ihale gününden 3 gün evveline kadar İnhisarlar İnşaat Şubesine ibraz ederek ayrıca ehliyet vesikası almaları lazımdır.

VI — İsteklilerin eksiltme için tayin edilen gün ve saatte yüzde 7,5 gü venme paralarıyla birlikte yukarıda adı geçen komisyona gelmeleri ilân olunur. (8085)

İşin nevi	Miktarı	Muhammen B. Beheri	% 7,5 teminatı	Eksiltme Saati
Babaeski barut deposu ve bekçi evi inşaatı		3142.27	2162.08	
		5304.35	397.83	14.—
Mühür kursunu	1500 kilo	—27.50	412.50	30.94 14.30

I — İdaremizin Edirne başmüdürlüğüne bağlı Babaeskide yaptırılacak barut deposu ve bekçi evi inşaatı 24-10-1938 tarihinde ve satın alınacak 1500 kilo mühür kursunu 22-10-1938 tarihinde ihale edilemediğinden yeniden ayrı ayrı pazarlık usulü ile eksiltmeye konmuştur.

II — Keşif ve muhammen bedelleriyle muvakkat teminatı hizalarında gösterilmiştir.

III — Eksiltme 14.11.1938 tarihine rastlayan pazartesi günü hizalarında yazılı saatlerde Kabataşta levazım ve mübayaat şubesindeki alım komisyonunda yapılacaktır.

IV — İnşaatı ait şartname ve projeler 27 kuruş bedel mukabilinde inhisarlar umum müdürlüğü levazım ve mübayaat şubesine Edirne başmüdürlüğünden ve mahallî inhisar idaresinden alınabileceği gibi mühür kursun nümuneleri de yukarıda adı geçen şubede görülebilir.

V — İsteklilerin eksiltme için tayin edilen gün ve saatlerde yüzde 7,5 gü venme paralarıyla birlikte adı geçen komisyona gelmeleri ilân olunur. (7964)

Almanca mütercimi araniyor

Askerî Fabrikalar umum müdürlüğünden:

Almancadan türkçeye ve türkçeden almancaya mükemmel tercüme yapabilen bir mütercim alınacaktır. Almancaya ilâ beraber fransızca da aynı derecede bilenler tercih olacaktır. İsteklilerin şartları öğrenmek üzere birer istida ile umum müdürlüğe müracaatları. (8030)

Bir kiralık kasa her türlü kıymetlerinizi korur!

HOLANTSE BANK UNİ N.V.

Dr. Hafız Cemal
Dahiliye mütehassısı. İstanbul
Divanyolu. No. 104, Tel: 22398

Dr. İrfan Kayra
RÖNTGEN MÜTEHASSISI
Türbe, Bozkurd kiraathanesi karşısında eski Klod Farer sokak No. 8 - 10. Öğleden sonra 3 ten 7 ye kadar.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası 5 / 11 / 1938 vaziyeti

AKTİF		PASİF	
	Lira		Lira
Kasa:		Sermaye	15.000.000.—
Altın safi kilogram	17 158 577	Devlet tahvil ve borçları	8.712.234.11
Banknot	17.789.837.—	Devlet tahvil ve borçları	2.712.234.11
Ufaklık	1.120.972.88	Devlet tahvil ve borçları	6.000.000.—
Dahildeki Muhabirler		Devlet tahvil ve borçları	8.712.234.11
Türk İrması	473.720.52	Devlet tahvil ve borçları	
Haricdeki muhabirler:		Devlet tahvil ve borçları	
Altın safi kilogram	9 054 614	Devlet tahvil ve borçları	
Altına tahvil kabul serbest dövizler	4.576.48	Devlet tahvil ve borçları	
Diğer dövizler ve borçlu clearing bakiyeleri	18.780.727.49	Devlet tahvil ve borçları	
Hazine tahvilleri:		Devlet tahvil ve borçları	
Devlet tahvil ve borçları	158.748.563	Devlet tahvil ve borçları	
Kanunun 6 - 8 inci maddelerine tevlikan Hazine tarafından vaki tediyat	15.137.602	Devlet tahvil ve borçları	
Senedat özdansız		Devlet tahvil ve borçları	
Hazine bonoları	78.977.232.60	Devlet tahvil ve borçları	
Devlet tahvil ve borçları	78.977.232.60	Devlet tahvil ve borçları	
Hesap ve tahvilat özdansız (Devlet tahvil ve borçları)		Devlet tahvil ve borçları	
Devlet tahvil ve borçları	89.578.950.21	Devlet tahvil ve borçları	
Devlet tahvil ve borçları	6.765.805.85	Devlet tahvil ve borçları	
Avansları:		Devlet tahvil ve borçları	
Hazineye kısa vadeli avans	3.493.500.—	Devlet tahvil ve borçları	
Altın ve H.V. üzerine	180.638.14	Devlet tahvil ve borçları	
Fahriyat üzerine	8.975.212.60	Devlet tahvil ve borçları	
Hesabatlar	4.500.000.—	Devlet tahvil ve borçları	
Mahallî	14.141.883.50	Devlet tahvil ve borçları	
	370.264.467.92	Devlet tahvil ve borçları	

Avrupanın bayat, kurtlu çocuk gıdalarından sakınınız! Yavrularınızın midelerini abur cuburla doldurmayınız ! Tabii saf, lezzetli

Büyük Annelerin en tabii zevkleri Torunlarına HASAN ÖZLÜ UNLARINI yedirmekdir.

Buna çocuklar bayılıyor, çok iştahlı ve seveerek büyüyorlar. Bu saf özelliğinden vitamin bol, gıdası çok ve kalorisi yüksektir. Bütün çocuk doktorları buna şahadet eder. Avrupada daima diplomalarla musaddak birincilliği kazanmıştır. Bu kadar yüksek evsafa malik tabii gıda ancak HASAN ÖZLÜ UNLARIDIR.

Pirinç,, Yulaf, Mercimek, Buğday, İrmik, Patates, Mısır, Türlü, Bezelya; Badem; Çavdar Özü Unlarını Çocuklarınıza Yediriniz.

Deniz Levazım Satılma Komisyonu ilânları

M. M. V. Deniz Merkez Satılma Komisyonundan:

1 — Tahmin edilen bedeli 17.000 lira olan 50 ton B. B. marka Mobilolün kapalı zarfla münakasası 28—11—938 tarihine rastlayan pazartesi günü saat 11 de Vekâlet binasındaki komisyonu muzda icra edilecektir.

2 — Parasız şartnamesini almak isteyenlerin her gün komisyona müracaatları.

3 — Müsabakaya girmek isteyenlerin de 1275 liralık ilk teminatları ve kanunî belgelerini havli kapalı teklif zarflarını belli günde münakasa saatinden bir saat evveline kadar makbuz mukabilinde komisyona vermeleri. Postada olacak gecikmeler kabul edilmez. (4719) (8243)

M. M. V. Deniz Merkez Satılma Komisyonundan:

1 — Tahmin edilen bedeli 48.000 lira olan 200 ton kalın Benzinin kapalı zarfla münakasası 28-11-1938 tarihine rastlayan pazartesi günü saat 14 de vekâlet binasında müteşekkil komisyonumuzda icra edilecektir.

2 — 240 kuruş bedel ile şartname sini almak isteyenlerin her gün komisyona müracaatları.

3 — Müsabakaya girmek isteyenlerin de belli gün münakasa saatinden bir saat evveline kadar 3600 lira ilk teminat ve kanunî belgelerini havli kapalı teklif zarflarını makbuz mukabilinde komisyona vermeleri. Postada olacak gecikmeler kabul edilmez. (4720) (8244)

RADYOLİN

Güzellik ve sıhhat için ilk şart kullanmaktır

RADYOLİN

Dişleri

Dişler çehreyi
güzelleştirir

RADYOLİN

Dişleri

Dişler mideyi
sağlamlaştırır

RADYOLİN dişleri temizler ve parlatır, mikropları yüzde yüz öldürür, diş etlerini besliyerek hastalanmalarına mani olur, ağız kokusunu keser.

SEFALİN

Nezle-Grip-
Baş - Diş
ve bütün
ağrıları
derhal
keser

Ezanelerden
1 - 12 lik
ambalajların
ısrarla
arayınız. ve
taklitlerinden
sakınınız

Cemal

İstanbul İhisarlar Başmüdürlüğünden:

İkinciteşrinin sonunda bitecek olan müskirat satıcılarının ruhsat tezkerelerinin yenileme muamelesine 15.11.938 gününde başlanarak 5-12-938 pazartesi akşamına kadar devam edilecektir. Tezkerelerini teedit etmek isteyen satıcıların tayin olunan günlerde eski tezkereleri Kabataştaki İhisarlar İst. tanbul başmüdürlüğüne müracaat etmeleri ve 5.12.938 tarihinden sonra tezkerelerini yenilemiyerek icki satanlar hakkında kanunî takibat yapılacağı ilân olunur. (8177)

HUBUBAT UNLARI

Pirinç, Mercimek, Bezelya, Yulaf, Arpa, Nohut, Patates, Fasulye, Çavdar ve sair Hububat unlarile Pirinç Nişastası, Buğday Nişastası, Korun Flor.

1915 denberi tevekkufsuz mesaisi netic esi Beynelmielel sergilerde kazandıği

HOR KONKUR

ile müstahzaratının mükemmeliyet ve nefasetinde irişilmez bir kuvvet olduğunu isbat etmiştir.

ADRES: BEŞİKTAŞ, KILICALI, Telefon: 40337, İstanbul, NURİ ÇAPA

BAHARATLAR

Tarçın, Karabiber, Beyaz Biber, Kırmızı Biber, Kimyon, Yenibahar, Karanfil, Zencefil, Sahlep ve Sofra Tuzları.

Arada Büyük Fark Var

Pertev çocuk pudrası, şimdiye kadar hiçbir benzeri tarafından taklid edilmemiştir. Bu pudranın, en büyük müziyeti bilhassa çocuk cildleri için hazırlanmış olması ve terkibinde tahriş edici hiçbir madde bulunmamasıdır.

PERTEV

Çocuk Pudrasını

Şişman vücudlu yaşlı kimseler de kullanmaktadırlar. Vücudün iltivala rında ve koltuk altının pişiklerine karşı bundan daha müessir bir pudra henüz keşfedilmemiştir.

Onu diğer adı

Talk Pudra

larile karıştırmayınız

Türkün Millî Çeşnisine Göre Hazırlanmış

TÜRK İŞÇİLERİNİN ELİNDEN ÇIKMA HAKIKİ TÜRK ŞEKERİNİ

ALİ MUHİDDİN HACI BEKİR

Ticarethanelerinde bulabilirsiniz, Bahçekapı, Beyoğlu, Karaköy, Kadıköy

ZAYI

Edirne erkek muallim mektebinin doku, zuncu sınıfından almış olduğum tasdiknameyi zayı ettim. Yenisini alacağımdan es, kisinin hükmü yoktur.

Bekir Keskinel
(VP 2781)

Alemdar sineması
iki film
Kara Korsan
Sanghav Atesler içinde

Göz hekimi
Dr. Murad Rami Aydın

Taksim - Talimhane, Tarlabası
caddesi No. 10 Urfa apt.
Tel: 41553

Sahibi: ASIM US

Neşriyat Müdürü Refik A. Sevengil

İstanbul Emniyet Sandığı Direktörlüğünden:

938-277

Emniyet sandığına borçlu Ali oğlu Ölü Bay İsmail Fuat mirasçılarının ilân yollile son tebliğ:

Murisiniz, mutasarrıf olduğu Sarıyerde Misarburnu sokağında eski 52 yeni 27 halen 97 No. lu maamüstemî lât ahşap bir yalı ve dağ mahallinin tamamını birinci derecede ipotek göstererek 25.2.932 tarihinde 12935 hesap No. sile sandığımızdan aldığı 4500 lira borcu 17-2-938 tarihine kadar ödemediğinden faiz ve komisyon ve masarifi ile beraber borç 7339 l. ra 16 kuruşa varmıştır.

Bu sebeple ve 938-277 No. ile ya pılan takip ve arttırma neticesinde mezkûr gayrimenkulün 4125 lira bedelle sandığımız şahsiyeti hükmiyesi namına muvakkat ihalesi yapılmıştır.

İşbu ilân tarihinden itibaren bir ay içinde sandığımız müracaatla borcu ödemediğiniz takdirde katli ihale kararı verilmek üzere takip dosyasının icra hâkimliğine tevdi edileceği malûmunuz olmak ve son ihbarname tebliği makamına kaim olmak üzere ilân olunur. (8250)

Jandarma Genel Komutanlığı Ankara Satınalma Komisyonundan:

Taahhüdünü ifa etmeyen müteahhit nam hesabına olarak vasıf ve örneğine uygun ve bir takımı yetmiş lira tahmin bedelli yüz subay binek egeri pazar 11k11-11-938 cuma günü saat on buçukta satın alınacaktır. Şartnamesi parasız olarak alımlabilecek olan bu eksiltmeye girmek isteyenlerin 525 liralık teminat makbuz veya sandık makbuzunun ve şartnamede yazılı belgelerle birlikte teklif mektuplarını belli gün saat dokuz buçuğa kadar komisyon başvuruları. (7821).